

RAPORT O STANIE MIASTA I GMINY PRABUTY

Prabuty
Maj 2022 rok

Spis treści

1	Wstęp	Str. 3
2	Funkcjonowanie gminy	Str. 4-5
3	Demografia i rynek pracy	Str. 6-12
4	Budżet gminy	Str. 13 - 18
5	Grunty Gminy i mienie komunalne	Str. 19 - 23
6	Działalność gospodarcza	Str. 24
7	Jakość i warunki życia mieszkańców	Str. 24 - 32
8	Pomoc Społeczna	Str. 33 - 38
9	Ochotnicza Straż Pożarna	Str. 39
10	Służba Zdrowia	Str. 40
11	Oświata, Kultura, Turystyka i Organizacje Pozarządowe	Str. 41 - 45
12	Działalność Rady Miejskiej w Prabutach	Str. 46

1. Wstęp

Gmina funkcjonuje na podstawie Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dokument określa, m.in. zakres działania i zadania Gminy, kompetencje władz oraz akty prawa miejscowego stanowionego przez gminę. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

- Ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- Gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- Wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;
- Działalności w zakresie telekomunikacji;
- Lokalnego transportu zbiorowego;
- Ochrony zdrowia;
- Pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;
- Wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- Gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- Edukacji publicznej;
- Kultury, w tym biblioteki gminnej i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- Kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;
- Targowisk i hal targowych;
- Zieleni gminnej i zadrzewień;
- Cmentarzy gminnych;
- Porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej;
- Utrzymania gminnych obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- Polityki prorodzinnej;
- Wspierania i rozpowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;
- Promocji Gminy;
- Współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Zgodnie z art. 3. ust. 1 ww. ustawy, o ustroju gminy stanowi statut. Statut Miasta i Gminy Prabuty został przyjęty uchwałą nr XIII/87/2015 Rady Miejskiej w Prabutach z dnia 28 października 2015 roku w sprawie uchwalenia Statutu Miasta i Gminy Prabuty. Statut Miasta i Gminy Prabuty został zmieniony uchwałą nr VI/38/2019 Rady Miejskiej w Prabutach z dnia 27 lutego 2019 roku.

2. Funkcjonowanie gminy

2.1. Charakterystyka gminy

Miejsko – wiejska gmina Prabuty administracyjnie należy do województwa pomorskiego i zlokalizowana jest na jego południowo – wschodnim krańcu. Prabuty to jedna z sześciu gmin wchodzących w skład powiatu kwidzyńskiego. Druga pod względem wielkości po gminie Kwidzyn. Gmina Prabuty położona jest w północno – wschodniej części powiatu kwidzyńskiego. Gmina Prabuty sąsiaduje z gminami: Mikołajki Pomorskie (powiat sztumski), Stary Dzierżoń (powiat sztumski), Susz (powiat iławski), Gardeja (powiat kwidzyński), Kieselice (powiat iławski), Ryjewo (powiat kwidzyński), Kwidzyn (powiat kwidzyński). Powierzchnia gminy wynosi 197,13 km² , z czego miasto Prabuty zajmuje 7,29 km² (co stanowi 3,7% powierzchni gminy). Pod względem powierzchni gmina Prabuty jest druga co do wielkości gminą powiatu kwidzyńskiego.

W granicach gminy Prabuty zlokalizowanych jest 32 wsie w 20 sołectwach: Antonin (Antonin, Kamienna), Gdakowo (Gdakowo), Gilwa (Gilwa, Gilwa Mała), Gonty (Gonty, Stary Młyn), Górowychy (Górowychy, Górowychy Małe), Grodziec, Jakubowo (Jakubowo, Pachutki), Julianowo (Julianowo, Gąski), Kołodzieje (Kołodzieje, Kowale), Laskowice, Obrzynowo, Pilichowo, Pólko, Raniewo (Raniewo, Kleczewo), Rodowo (Rodowo, Rodowo Małe), Stańkowo, Stary Kamień (Stary Kamień, Grażymowo), Sypanica (Sypanica, Kałdowo, Orkusz), Szramowo, Trumiejski.

2.2. Organizacja Urzędu

Urząd funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, a w szczególności z rozdziałem 2 ww. ustawy pn. „Zakres działania i zadanie Gminy”. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych Gminy.

WŁADZE GMINY:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Prabuty – Marek Szulc
2. Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Prabuty – Wojciech Dołęgowski
3. Sekretarz Miasta i Gminy Prabuty – Jędrzej Kasiński
4. Skarbnik Miasta i Gminy Prabuty – Elżbieta Wykner

PEŁNOMOCNICY BURMISTRZA:

1. Pełnomocnik Burmistrza ds. Gospodarki Gruntami, Przestrzennej i Komunalnej – Marek Staniszewski
2. Pełnomocnik Burmistrza ds. Oświaty, Kultury, Sportu i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi – Palmira Trzcińska – Kowalska
3. Pełnomocnik Burmistrza ds. podatków i opłat lokalnych oraz kontaktów z inwestorami – Krzysztof Nizialek

ZATRUDNIENIE W UMiG:

Według stanu na dzień 31.12.2021 r. zatrudnionych ogółem w Urzędzie Miasta i Gminy było 52 osoby (50,45 etatów).

Zatrudnionych osób w pełnym wymiarze było 49 osób (35 kobiet i 14 mężczyzn).

Pracownicy stali – 43 osoby.

Pracownicy interwencyjni, zatrudnieni po zakończeniu odbywania stażu – 6 osób.

Zatrudnionych osób w niepełnym wymiarze czasu pracy – 3 osoby (1 kobieta i 2 mężczyzn).

2.3. Realizacja polityk, programów i strategii:

W 2021 roku Miasto i Gmina Prabuty realizowała następujące polityki, programy i strategie szczebla lokalnego:

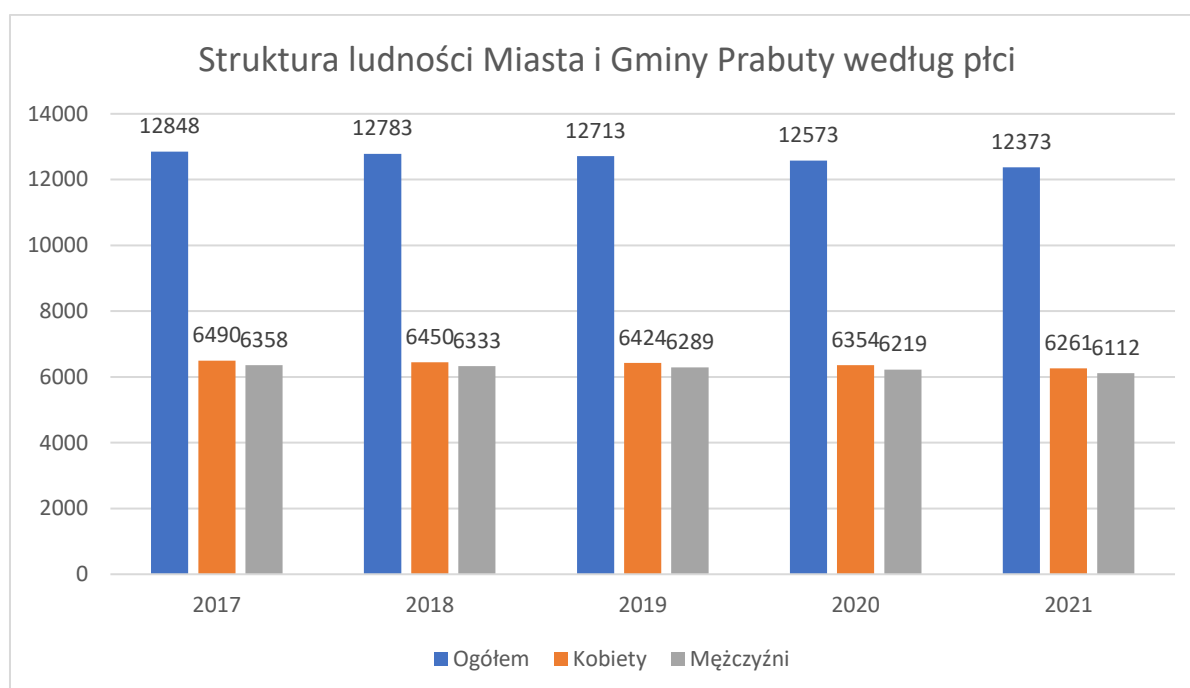
1. Strategia rozwoju Miasta i Gminy Prabuty na lata 2015 – 2030.
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok.
3. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok.
4. Roczny Program Współpracy Miasta i Gminy Prabuty z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2021.
5. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych w Przedsiębiorstwie Wodociągów, Kanalizacji i Ciepłownictwa „PEWIK” Sp. z o.o. w Prabutach na lata 2018-2021.
6. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta i Gminy Prabuty.
7. Gminny program udzielania na terenie Miasta i Gminy Prabuty dotacji celowej na dofinansowanie kosztów przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska, polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest.
8. Program udzielania na terenie Miasta i Gminy Prabuty dotacji celowej na dofinansowanie kosztów przedsięwzięć, związanych z ochroną środowiska, polegających na modernizacji systemów grzewczych poprzez likwidację kotłów opalanych węglem i zastosowania w ich miejsce proekologicznych źródeł ciepła.
9. Program udzielania na terenie Miasta i Gminy Prabuty dotacji celowej na dofinansowanie kosztów przedsięwzięć, związanych z ochroną środowiska, polegających na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków.
10. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 dla Miasta i Gminy Prabuty.
11. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 – 2023
12. Wieloletni Gminny Program Oślonowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023.
13. Program opieki nad zabytkami Gminy Prabuty na lata 2019 - 2022
14. Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Prabuty.

3. Demografia i rynek pracy

3.1. Liczba i struktura ludności

Na koniec 2021 roku w Mieście i Gminie Prabuty mieszkało 12 373 osoby (według osób zameldowanych na stałe, stan na 31.12.2021r.). W strukturze mieszkańców dostrzegalna jest przewaga kobiet 6261 (50,60 %) nad mężczyznami 6112 (49,40 %), co jest relacją powszechnie występującej struktury w Polsce. Współczynnik feminizacji w 2021 roku wyniósł 102 kobiety przypadające na 100 mężczyzn mieszkających w Mieście i Gminie Prabuty.

Wielkość populacji Miasta i Gminy Prabuty oraz jej strukturę według płci przedstawiono na poniższym wykresie.

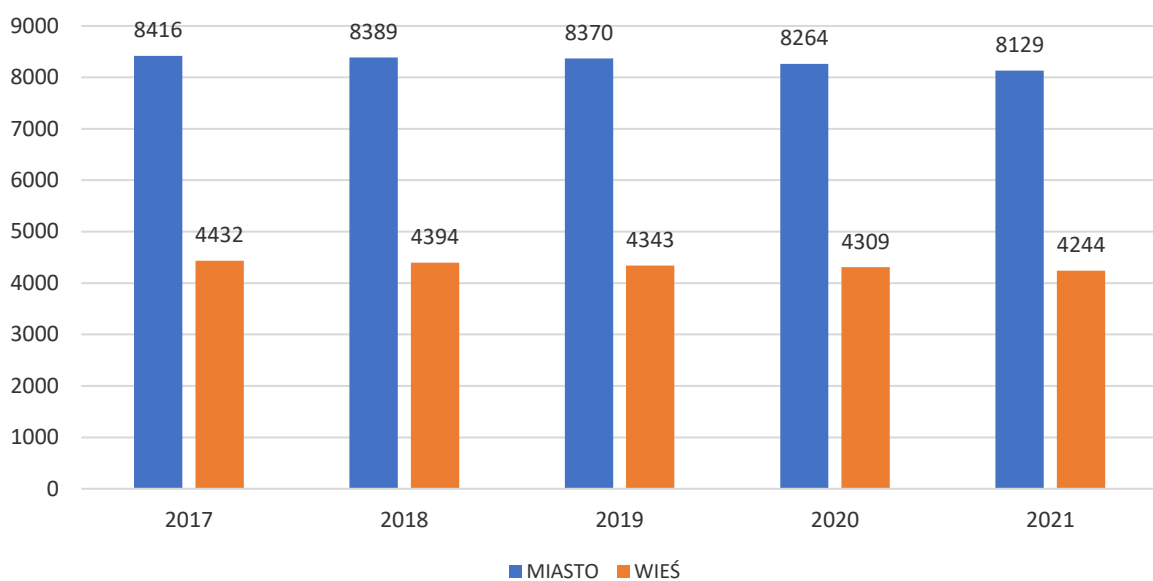

W stosunku do 2020 roku liczba ludności Miasta i Gminy Prabuty spadła o 200 osób. Jest to największy spadek liczby ludności w Mieście i Gminie Prabuty od 2017 roku. Powyższy wykres przedstawia złą tendencję wyludniania się gminy. Od 2017 roku ubyło w Mieście i Gminie 475 osób. Na taki spadek liczby ludności ogółem mogą mieć wpływ ujemny przyrost naturalny, migracje oraz w ostatnim analizowanym roku zwiększona umieralność wywołana COVID-19. Taki trend spadku liczby ludności obserwowany jest od kilku lat i w kilkuletniej perspektywie trend spadku liczby ludności w Mieście i Gminie Prabuty będzie nadal postępował.

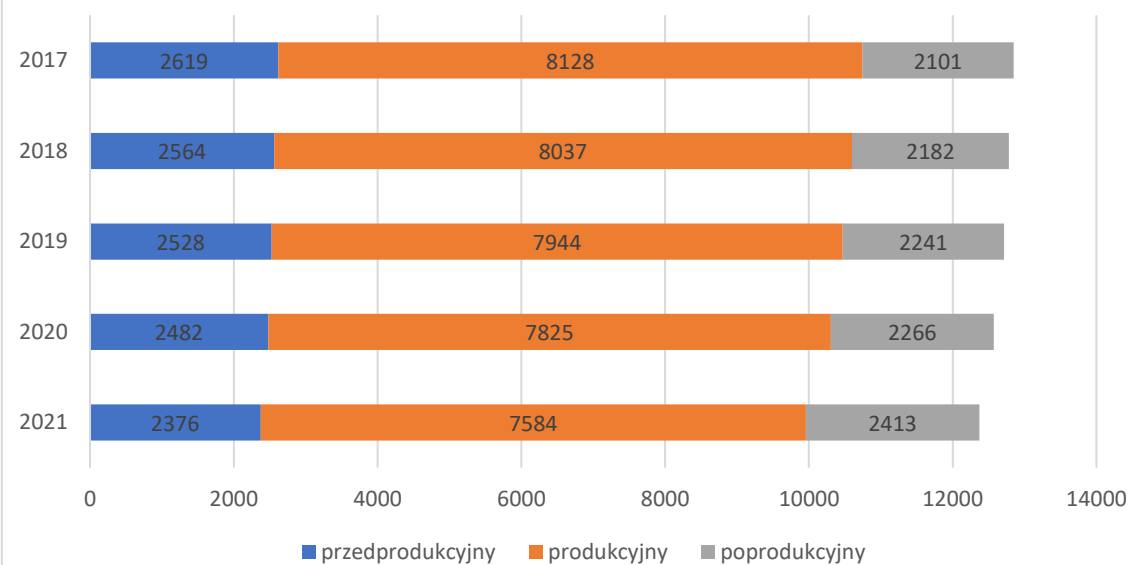
Ponad 3/5 ogółu ludności (65,70 % ogółu ludności) zamieszkuje miasto. W 2021 roku w populacji miejskiej nastąpił ponowny wyraźny spadek liczby mieszkańców - 135 osób. W 2021 roku również na terenie wiejskim zanotowano dwukrotnie wyższy spadek liczby ludności w stosunku do poprzednich lat.

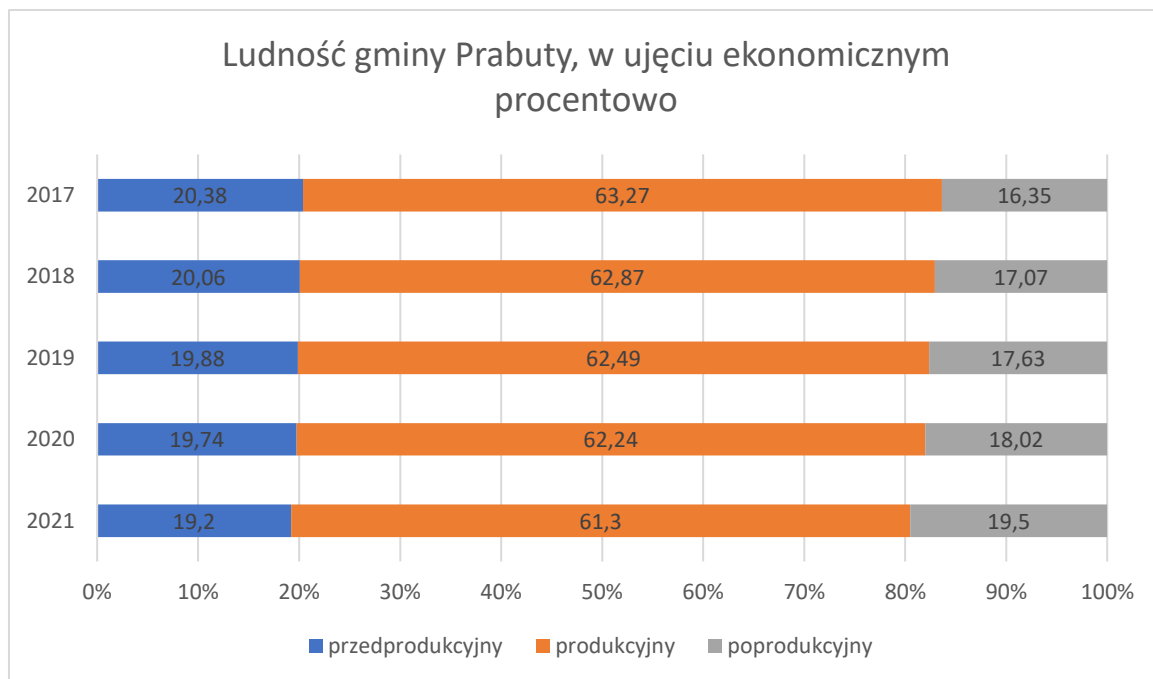
Udział ludności miejskiej i wiejskiej w gminie Prabuty przedstawia poniższy wykres.

Liczba ludności w mieście i na wsi w gminie Prabuty

Ludność gminy Prabuty, w ujęciu ekonomicznym liczbowo

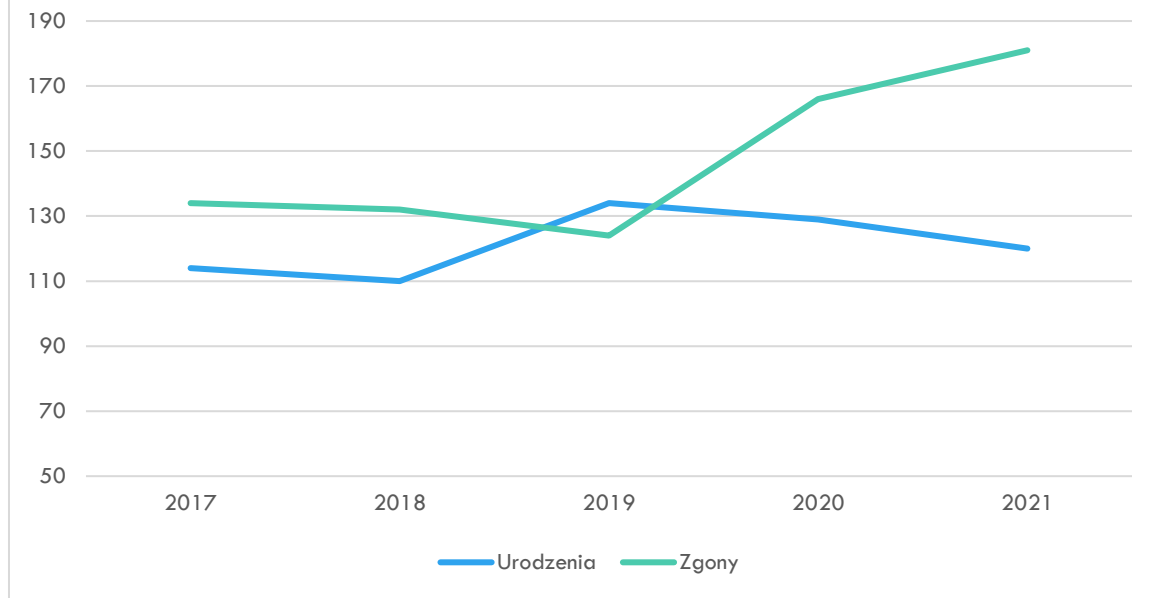
Z analizy danych wynika, że wskaźnik obciążenia ekonomicznego gminy, tj. liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, będzie w dalszym ciągu się zwiększać. Dla gminy Prabuty wskaźnik ten w 2021 r. wyniósł 63,2. Na wzrost wskaźnika obciążenia ekonomicznego wpływa ogólny spadek liczby ludności w mieście i gminie przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

Spadki w udziale osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz łączny wzrost o 2,15% w udziale osób w wieku poprodukcyjnym w ostatnich 5 latach świadczy o starzeniu się społeczeństwa w naszej gminie. Jest to powszechna tendencja panująca w kraju.

Przyrost naturalny w gminie Prabuty w stosunku do poprzedniego roku zmienił się na ujemny. Na ujemny przyrost naturalny w 2021 roku złożyła się duża liczba zgonów 181 oraz niższa liczba urodzeń 120. Liczba zgonów odnotowywanych w gminie w porównaniu do 2020 roku wzrosła o 15 osób. (166 zgonów w 2020 roku; 181 zgonów w 2021 roku), liczba urodzeń w 2021 roku drugi rok z rzędu spada (o 9 dzieci w stosunku do roku poprzedniego).

Liczba żywych urodzeń na 1000 mieszkańców w 2021 roku wynosiła 9,27. Liczba zgonów na 1000 mieszkańców w 2021 roku wynosiła 13,99. Przyrost naturalny w 2021 roku wyniósł -61, a współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość - 4,71 ‰.

Przyrost naturalny w latach 2017 - 2021

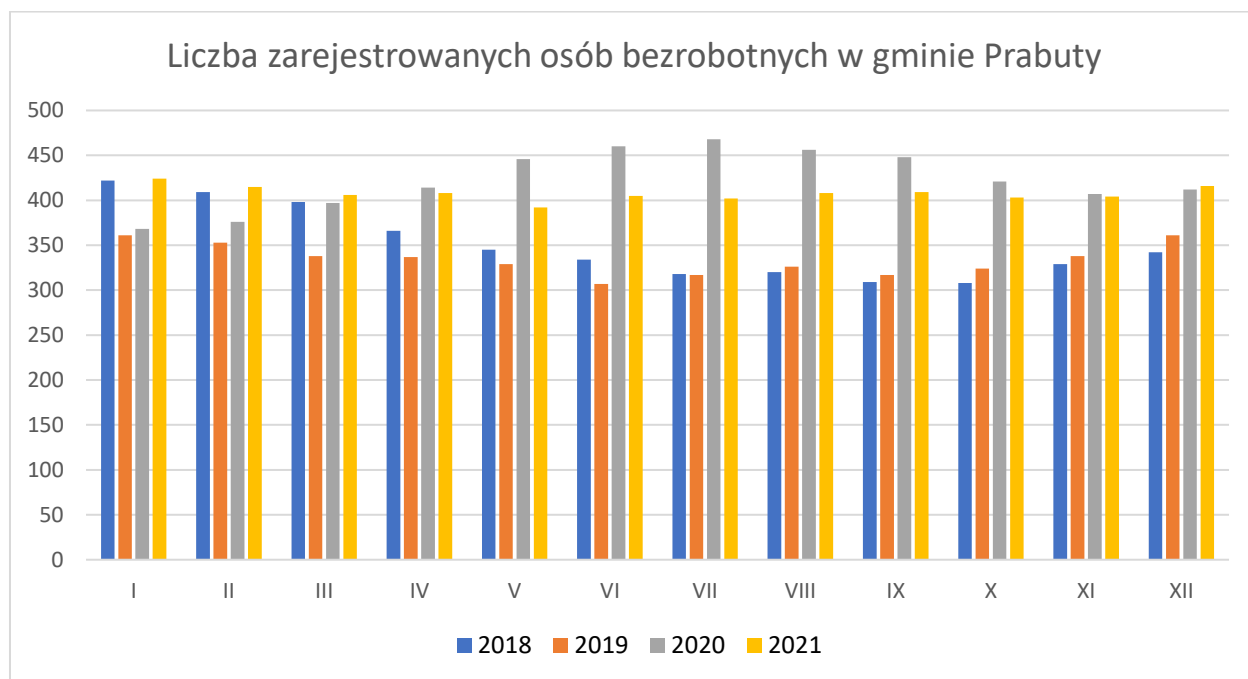

3.2. Rynek pracy

Na koniec 2021 roku liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych ogółem w powiecie kwidzińskim wynosiła 2106 osób w tym z prawem do zasiłku 267, a bez prawa do zasiłku 1839. W porównaniu do stanu z końca grudnia 2020 r. liczba osób bezrobotnych na koniec grudnia 2021 r. spadła o 183 osoby (spadek rok do roku o 8%). Stopa bezrobocia w powiecie kwidzińskim na koniec roku 2020 wynosiła 7,2%, na koniec 2021 roku wyniosła 6,6%. W Gminie Prabuty na koniec roku 2021 liczba osób bezrobotnych wyniosła 416 osób, w tym z prawem do zasiłku 46 osób, a bez prawa do zasiłku 370 osób.

Przy analizie danych rok do roku można zauważyć ponowna stabilizację osób bezrobotnych co z pewnością wywołane zostało pandemią i jej skutkami ekonomicznymi i społecznymi. W pozostałych gminach powiatu kwidzińskiego w ostatnim roku zanotowano spadek osób bezrobotnych. Liczba osób bezrobotnych w 2021 roku ustabilizowała się na jednym poziomie przez cały rok. Największa ilość osób bezrobotnych w styczniu i grudniu 2021 (424 osoby i 416 osób) najniższa w maju 2021 (392 osoby). Maksymalna różnica 32 osoby.

Poniżej wykres z liczbą zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie ogółem.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Kwidzyn

	Styczeń 2020	Styczeń 2021	Różnica	Grudzień 2020	Grudzień 2021	Różnica
Ogółem	368	424	56 ↑	412	416	4 ↑
Kobiety	266	269	3 ↑	263	277	14 ↑
Mężczyźni	102	155	53 ↑	149	139	10 ↓

Poniższe tabele przedstawiają liczbę zarejestrowanych osób bezrobotnych z prawem do zasiłku i bez prawa do zasiłku z podziałem na kobiety i mężczyzn na początek i koniec 2019, 2020 i 2021 roku.

	Ogółem					
	I 2019	I 2020	I 2021	XII 2019	XII 2020	XII 2021
Z prawem do zasiłku	73	57	54	61	61	46
Bez prawa do zasiłku	288	311	370	300	351	370

	Mężczyźni						Kobiety					
	Styczeń			Grudzień			Styczeń			Grudzień		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Z prawem do zasiłku	25	21	22	20	22	22	48	36	32	41	39	24
Bez prawa do zasiłku	80	81	133	81	127	117	208	230	137	219	224	253

Poniższa tabela przedstawia aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w Mieście i Gminie Prabuty za lata 2019, 2020 i 2021.

	2019			2020			2021		
	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem
PRACE INTERWENCYJNE	3	0	3	3	1	4	8	1	9
Podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	5	13	18	1	8	9	14	12	26
Otrzymanie środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej	2	7	9	0	7	7	4	6	10
ROZPOCZĘCIE SZKOLENIA	1	0	1	0	11	11	0	3	3
ROZPOCZĘCIE STAŻU	24	12	36	16	7	23	28	15	43
OGÓŁEM	35	32	67	20	35	55	54	37	91

Według danych zawartych w tabeli łącznie z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu skorzystało 36 osób więcej niż w roku poprzednim. W 2021 roku wzrosła ilość rozpoczętych staży. Coraz mniejsze zainteresowanie do podjęcia pracy przejawiają osoby długotrwale bezrobotne. Wzrasta również ilość osób bez prawa do zasiłku co może świadczyć o coraz większej niechęci do podjęcia pracy.

Obecnie można zauważyć ogólnokrajową tendencję, w której osoby długotrwale bezrobotne, w coraz mniejszym stopniu korzystają z aktywnego działania przeciw bezrobociu, a coraz chętniej korzystają ze wsparcia pomocy społecznej (co jest omówione w rozdziale pomoc społeczna w niniejszym opracowaniu).

4. Budżet gminy – stan finansów

4.1. Wstęp

Podstawowym aktem prawnym regulującym zagadnienia związane z budżetem gminnym jest ustawa o finansach publicznych. Zgodnie z art. 211 tej ustawy:

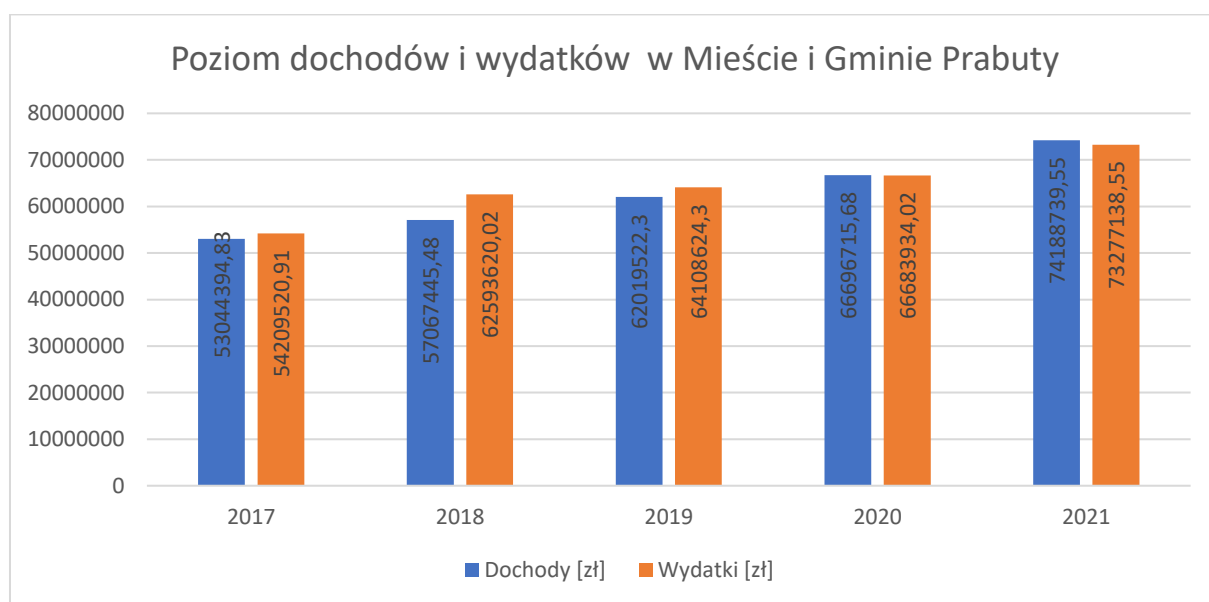
1. Budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki.
2. Budżet jednostki samorządu terytorialnego jest uchwalany na rok budżetowy.
3. Rokiem budżetowym jest rok kalendarzowy.
4. Podstawą gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego w danym roku budżetowym jest uchwała budżetowa.
5. Uchwała budżetowa składa się z:
 - 1) budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
 - 2) załączników.

4.2. Stan finansów gminy

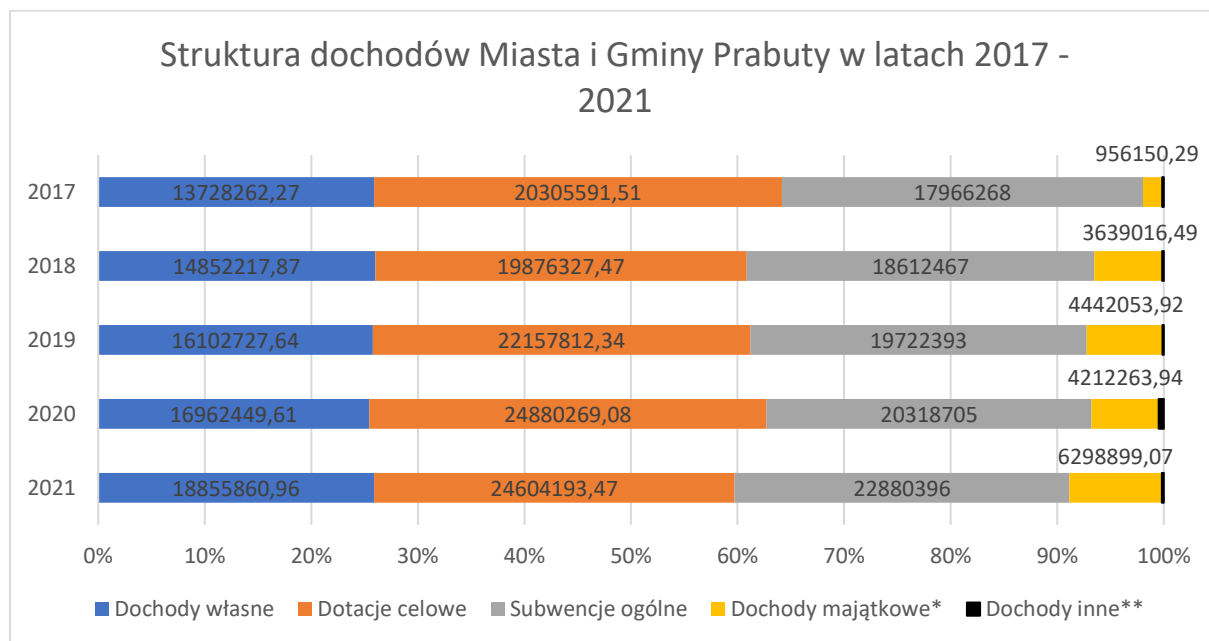
Budżet Miasta i Gminy Prabuty na 2021 rok został przyjęty uchwałą nr XXX/202/2020 Rady Miejskiej w Prabutach z dnia 30 grudnia 2020 r. W ciągu roku został zmieniany 33rotnie w tym Uchwałami Rady Miejskiej 14 razy, Zarządzeniami Burmistrza 19 razy. Zmiany były podyktowane zmianą dotacji celowych z PUW w Gdańsku oraz zwiększeniem subwencji oświatowej.

Realizacja budżetu w 2021 roku nie była łatwa. Ze względu na panującą epidemię COVID-19 oraz obawami o nie wykonanie planowanych dochodów, a co za tym idzie nie możliwością zrealizowania wszystkich zaplanowanych zadań, skupiono się przy realizacji wydatków na zadaniach, które zabezpieczyły ciągłość działań gminy we wszystkich aspektach działalności. Zamknięcie obiektów sportowych, szkół, odwołanie imprez masowych miało również wpływ na niskie wykonanie w niektórych działach, czy rozdziałach.

Ostateczne wysokości wydatków i dochodów w Mieście i Gminie Prabuty na przestrzeni ostatnich 5 lat przedstawiono na poniższym wykresie.

Na prezentowanym schemacie widać, że zarówno poziom dochodów jak i wydatków stale, z roku na rok, rośnie. W przypadku dochodów gmina osiągnęła poziom ponad 74 mln zł., a wydatków ponad 73 mln zł. Różnica pomiędzy dochodami a wydatkami gminy wynosi ponad 900 tys. zł. Udział poszczególnych składników struktury dochodów gminy przedstawiono na wykresie na następnej stronie.

*Dochody majątkowe** - na dochody majątkowe składają się: dochody ze sprzedaży majątku, wpływy z tytułu przekształcenia własności oraz prawa użytkowania wieczystego, dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych, wpłata środków finansowych – niewygasy

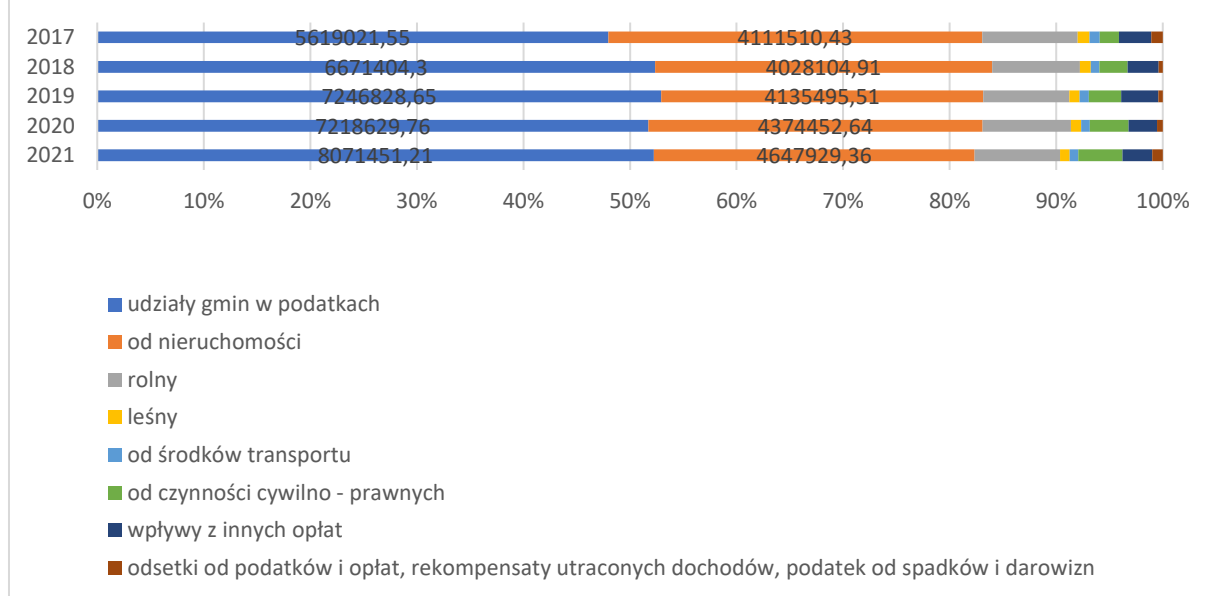
*Dochody inne*** - na dochody inne składają się: dochody j.s.t. związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej, wpływy ze zwrotów dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem wraz z odsetkami, rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach

W całym analizowanym okresie dominującym elementem dochodów były dotacje celowe i subwencje stanowiące łącznie 64% w 2021 roku; 67,77% w 2020 roku; 66,99% w 2019 roku, 67,44% w 2018 roku oraz 72,15% w 2017 roku dochodu ogólnego gminy. Wysoki udział środków zewnętrznych (subwencji i dotacji) wśród składowych budżetu nie jest korzystnym zjawiskiem, jednocześnie poziom ten na przestrzeni ostatnich 5 lat ma tendencję spadkową. Zauważalna jest coraz większa wartość dochodów własnych i majątkowych w dochodzie ogólnym gminy (wzrost o niespełna 4 mln. zł. w porównaniu do roku 2020 i ponad 11 mln zł w stosunku do 2017 roku) co jest pozytywną tendencją.

Udział podatków i opłat lokalnych w budżecie Miasta i Gminy Prabuty ma znaczący wpływ w wielkości dochodów własnych gminy. Zgodnie z ustawą o podatkach i opłatach lokalnych, składają się na nie głównie podatki i opłaty: od nieruchomości, środków transportowych, leśny, rolny, czynności cywilno – prawnych oraz udziału gmin w podatkach.

Poniżej struktura podatków i opłat lokalnych.

Struktura podatków i opłat lokalnych w Mieście i Gminie Prabuty w 2017 - 2021 roku

Największy odsetek w strukturze podatków i opłat lokalnych w Mieście i Gminie Prabuty ma udział gminy w podatkach (podatek dochodowy), stanowi on 52% w ogólnej ilości podatków. Drugim co do wielkości dochodu to podatek od nieruchomości z 30% udziału w strukturze podatków oraz podatek rolny z 8% udziałem w strukturze podatków w Mieście i Gminie Prabuty. Wciąż rosnący udział podatków i opłat lokalnych w strukturze dochodów Gminy (od 2017 roku wpływy z podatków do kasy miasta wzrosły o ponad 3,7 mln złotych) jest oczekiwaną tendencją zmian. Jego wzmacniająca się pozycja przekłada się na większą niezależność i stabilność finansową Gminy oraz przyczynia się do pozytywnego zjawiska, jakim jest pluralizm źródeł dochodów jednostki.

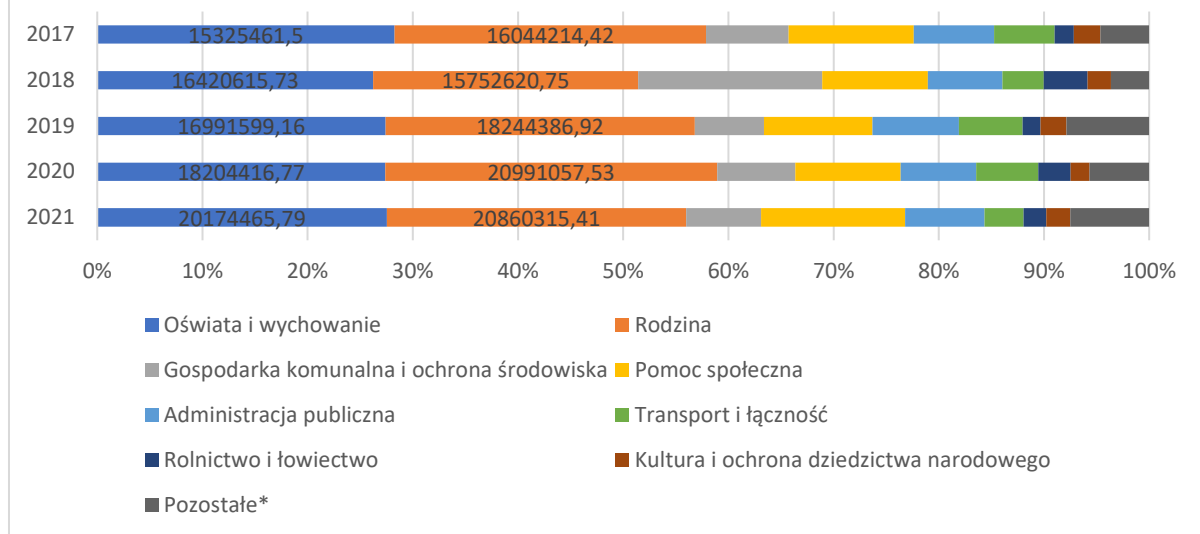
W celu ściągnięcia zaległości podatkowych, zostały wysłane do Urzędu Skarbowego w Kwidzynie tytuły wykonawcze w ilości **315 sztuk** na łączną kwotę **551.900,25 zł** w tym :

- podatek od nieruchomości, podatek rolny, łączne zobowiązanie pieniężne (osoby fizyczne) 297 sztuki na kwotę 246 233,75 zł,
- podatek od środków transportowych (osoby fizyczne) 5 sztuk na kwotę 23 813,50 zł,
- podatek od nieruchomości (osoby prawne) 13 sztuk na kwotę 281 853,00 zł

W 2021 roku poziom wydatków nieznacznie wzrósł do wydatków w 2020 roku. Jednakże wydatki były niższe niż dochody. Największy wpływ na taki kształt finansów samorządowych miały nakłady na oświatę i wychowanie, rodzinę oraz pomoc społeczną.

Wciąż na wydatki budżetowe mają duży wpływ wydatki inwestycyjne w różnych dziedzinach, które są szerzej omówione poniżej wykresu.

Wydatki budżetowe w poszczególnych działach w Mieście i Gminie Prabuty

Objaśnienia:

*Pozostałe** - gospodarka mieszkaniowa, bezpieczeństwo publiczne, ochrona zdrowia, edukacyjna opieka wychowawcza, kultura fizyczna i sport, usługi, obsługa długu publicznego i inne.

Jak wynika z danych przedstawionych na powyższym wykresie największy udział w strukturze wydatków stanowią: rodzina (głównie 500+ i inne świadczenia rodzinne) – 28,5% (spadek o 3%) oświata i wychowanie – 27,5%; pomoc społeczna – 13,6% (wzrost o 3,6% - realizacja programu społecznego „Aktywnie w gminie Prabuty”); administracja – 7,6%; gospodarka komunalna – 7,1%; transport i łączność – 3,7% (spadek o 2,2%); kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 2,3%; rolnictwo i łowiectwo – 2,2% oraz pozostałe (ochrona zdrowia, gospodarka mieszkaniowa, edukacyjna opieka wychowawcza, bezpieczeństwo publiczne, działalność usługowa, obsługa długu publicznego, urzędy naczelnych organów władzy, kultura fizyczna i sport) – 9,7% (wzrost o 4,1%) wzrost spowodowany zwiększonymi wydatkami na gospodarkę mieszkaniową o ponad 3 mln zł – objęcie udziałów w SIM.

Wydatki majątkowe poniesione w 2021 roku wyniosły 9 392 647,76 zł i dotyczyły:

1. objęcie udziałów w SIM – 3 000 000,00 zł
2. program Aktywnie w Gminie Prabuty – 2 141 480,42 zł (1 104 819,47 wydatki niewygasające)
3. budowa ulicy Cisowej – 652 267,39 zł
4. budowa drogi w Sypanicy – 611 151,43 zł (311 837,15 wydatki niewygasające)
5. wniesienie wkładów do TBS – 500 000,00 zł
6. program Laboratoria Przyszłości – 339 000,00 zł (119 029,75 wydatki niewygasające)
7. budowa boiska ul. Polna II etap – 238 620,00 zł
8. budowa wodociągu, kanalizacji burzowej i sanitarnej ul. Daszyńskiego – 219 339,87 zł
9. modernizacja budynku UMiG – 157 006,00 zł (150 000,00 wydatki niewygasające)
10. przebudowa toalet SP 2 w Prabutach – 114 516,18 zł
11. wymiana źródeł ciepła na ekologiczne – 104 575,00 zł

12. budowa przejścia dla pieszych ul. Daszyńskiego – 84 099 zł (81 599 wydatki niewygasające)
13. budowa oświetlenia ul. Klimuszki – 82 598,36 zł
14. zakup programów: finanse i podatki, transmisja sesji – 81 782,70 (wydatki niewygasające)
15. budowa zjazdów z drogi gminnej na targowisko przy ul. Daszyńskiego – 66 099,72 zł
16. zakup gruntu – 62 687,73 zł
17. zakup wiat śmietnikowych – 60 024,00 zł
18. przebudowa pomieszczenia socjalnego OSP Obrzynowo – 59 900 zł
19. dokumentacje projektowe dróg i ulic – 57 687 zł
20. budowa schodów przedszkole Miś Uszatek – 55 430,00 zł (9 469,64 wydatki niewygasające)
21. budowa wiaty śmietnikowej ul. Warszawska – 49 769,75 zł
22. przydomowe oczyszczalnie ścieków – 47 200,00 zł
23. budowa zjazdu wraz z wzmocnieniem drogi w Stańkowie – 43 845,02 zł
24. zakup pieca SP Obrzynowo – 42 994,55 zł
25. budowa podwórka ul. Ogrodowa – 40 903,54 zł
26. budowa przejścia dla pieszych ul. Jagiełły – 40 000,00 zł
27. dokumentacja budowa siedziby UMiG – 30 000,00 zł
28. dokumentacja projektowa – kosztorysowa SP 2 Polski Ład – 30 000,00 zł (wydatki niewygasające)
29. przygotowanie Programu Funkcjonalno – Użytkowego w zakresie gospodarki wodno – ściekowej na terenie „Sanatorium” – 29 954,70 zł (29 889,00 wydatki niewygasające)
30. zakup serwera sieciowego – 28 905,00 zł
31. przebudowa wjazdu przy Konkatedrze ul. Jagotty – 25 850 zł
32. budowa instalacji CO – świetlica wiejska w Jakubowie – 23 247,00 zł
33. przebudowa drogi wraz z utwardzeniem miejsc postojowych w Gontach – 21 387 zł
34. dokumentacja projektowa chodnika i terenu przyległego pomiędzy ul. Kwidzyńską a ul. Legionów – 20 000 zł (wydatki niewygasające)
35. koncepcja zagospodarowania parku miejskiego w Prabutach – 20 000,00 zł (wydatki niewygasające)
36. budowa miejsca pod wiatę śmietnikową ul. Warszawska – 19 526,40 zł
37. zakup kontenera KP-14 PSZOK Prabuty – 19 065,00 zł
38. budowa miejsc pod śmietniki – Jakubowo – 18 735,00 zł
39. budowa ogrodzenia w Obrzynowie – 16 000,00 zł
40. dokumentacja projektowa ul. Zielna – 15 990 zł (wydatki niewygasające)
41. dokumentacja projektowa – rewitalizacja – 14 000,00 zł
42. budowa infrastruktury – aktywne sołectwo – 13 530,00 zł
43. przebudowa ogrodzenia SP 2 w Prabutach – 13 284,00 zł
44. pomoc finansowa Gmina Ryjewo – budowa przystani kajakowej na rzece Liwa – 13 000 zł
45. Wojewódzka Państwowa Straż Pożarna – 10 000,00 zł
46. budowa schodów przy zabytkowych wodociągach – 9 594,00 zł (wydatki niewygasające)
47. budowa sieci kanalizacji deszczowej w ul. Przemysłowej – 8 500 zł (wydatki niewygasające)
48. dokumentacja projektowa drogi gminnej w Obrzynowie – 7 380 zł (wydatki niewygasające)

- 49. zakup pieca w budynku ul. Reymonta – 7 000,00 zł (wydatki niewygasające)
- 50. dokumentacja przebudowa drogi w Gdakowie – 7 000 zł (wydatki niewygasające)
- 51. dokumentacja przebudowa dachu Brama Kwidzyńska – 6 888,00 zł (wydatki niewygasające)
- 52. częściowa odbudowa muru zabytkowego – 4 674,00 zł (wydatki niewygasające)
- 53. usuwanie wyrobów zawierających azbest – 4 260,00 zł
- 54. przebudowa drogi Laskowice - Trzciano – 1 900 zł

Wydatki bieżące, które wynoszą **63 884 490,79 zł (wzrost o 3,9 mln zł do 2020 roku)** składają się z następujących pozycji :

- wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi,
- zasilenie rachunków MGOPS, Biblioteki, PCKiS w Prabutach, placówek oświatowych
- obsługa długu publicznego (spłata odsetek od zaciągniętych kredytów, emisji obligacji),
- pozostałe wydatki (np. oświetlenie ulic, oczyszczanie miasta, utrzymanie jednostek OSP, Rady Miejskiej, utrzymanie budynku UMiG itp.).

Łączne zadłużenie Miasta i Gminy Prabuty stanowi kwotę **16 334 760,00 zł (spadek o 200 tys. zł do 2020 roku)** w tym:

- wyemitowane obligacje w wysokości **16 000 000,00 zł;**
- pożyczka z WFOŚiGW w Gdańsku – **334 760,00 zł**

Zadłużenie budżetu Miasta i Gminy w Prabutach na dzień 31 grudnia 2021 roku stanowi **23,4 %** w stosunku do wykonanych dochodów za 2021 rok.

Z budżetu Miasta i Gminy Prabuty zostały udzielone dotacje na ogólną kwotę **4 993 454,44 zł (więcej o 973 tys. zł do 2020 roku):**

- **2 410 129,14 zł** (plan 2 414 887,00 zł) na działalność niepublicznych przedszkoli w Prabutach
 - * Przedszkole „Miś Uszatek” 1 214 806,53 zł
 - * Przedszkole „Bratek” 1 195 322,61 zł
- **1 306 850,00 zł** (plan 1 356 000,00 zł) na działalność PCKiS Prabuty
- **340 891,02 zł** (plan 356 687,00 zł) na działalność Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej w Prabutach
- **110 000,00 zł** (plan 110 000 zł) na działalność Klubu Sportowego „Pogoń” w Prabutach
- **12 000,00 zł** (plan 12 000 zł) na działalność dla Prabuckiego Stowarzyszenia Kresowiaków
- **8 000,00 zł** (plan 8 000 zł) na działalność Kwidzyńskiego Klubu Lekkoatletycznego „RODŁO”
- **8 000,00 zł** (plan 8 000 zł) na działalność Stowarzyszenia Wsi Rodowo
- **6 000,00 zł** (plan 6 000 zł) na działalność Stowarzyszenia „Wojtas” w Prabutach
- **5 000,00 zł** (plan 5 000 zł) na działalność Stowarzyszenia Sportów Ekstremalnych
- **4 000,00 zł** (plan 4 000 zł) na działalność Lokalnej Fundacji Filantropijnej „Projekt”

- **3 950,00** zł (plan 4 000 zł) na działalność dla Młodzieżowego Towarzystwa Sportowego
- **3 000,00** zł (plan 3 000 zł) na działalność Akademii Sportu w Prabutach
- **2 000,00** zł (plan 2 000 zł) na działalność Fundacji „Miodne Życie”
- **19 364,78** zł zwrot kosztów dotacji do przedszkoli z innych gmin
- **515 234,50** zł na działalność Stowarzyszenia Remedium w ramach programu: Aktywnie w Gminie Prabuty
- **3 000,00** zł OSP Prabuty na zakup aparatu oddechowego
- **47 200,00** zł na przydomowe oczyszczalnie ścieków
- **104 575,00** zł na wymianę źródeł ciepła na ekologiczne
- **4 260,00** zł wymiana pokryć dachowych z azbestu
- **30 000,00** zł dotacja dla OSP Prabuty
- **10 000,00** zł dotacja dla OSP Kołodzieje
- **10 000,00** zł dotacja dla OSP Obrzynowo
- **10 000,00** zł dotacja dla OSP Jakubowo
- **10 000,00** zł dotacja dla OSP Sypanica
- **10 000,00** zł dotacja dla OSP Trumiejki

W ramach pomocy finansowej przekazano z budżetu kwotę **260 000,00 zł (235 tys. więcej niż w roku 2020)** dla Powiatu Kwidzyńskiego – **7000,00 zł**; Gmina Ryjewo – **13 000,00 zł**; Województwo Pomorskie **240 000,00 zł**.

W 2021 roku pozyskano w ramach zawartych umów, porozumień środki finansowe w wysokości **2 961 665,17 zł (więcej o 842 tys. zł niż w roku 2020)** w tym :

- **2 804 577,50 zł** – środki finansowe otrzymane z Urzędu Marszałkowskiego na realizację programu „Aktywnie w Gminie Prabuty”,
- **78 458,67 zł** - środki finansowe otrzymane z Urzędu Marszałkowskiego na dofinansowanie remontu Bramy Kwidzyńskiej,
- **3 000,00 zł** – środki finansowe otrzymane z Urzędu Wojewódzkiego na zakup aparatu oddechowego,
- **65 279,00 zł** – środki finansowe otrzymane z Urzędu Wojewódzkiego na realizację zadania „Budowa przejścia dla pieszych ul. Daszyńskiego w Prabutach”
- **10 350,00 zł** – środki finansowe z WFOŚiGW na realizację programu „Czyste powietrze”.

5. GRUNTY GMINY I MIENIE KOMUNALNE

Przeznaczenie i użytkowanie terenu jest w znacznym stopniu wyznacznikiem zarówno obecnego jak i przyszłego rozwoju gminy. Aktualne zagospodarowanie jednocześnie determinuje przeznaczenie poszczególnych części gminy na różne funkcje.

Poniżej przedstawiona jest tabelarycznie struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Prabuty w 2021 roku.

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW NA TERENIE GMINY PRABUTY W 2021 ROKU		
Użytki gruntowe	Powierzchnia [ha]	% udział w ogólnej powierzchni gruntów
Grunty rolne/ użytki rolne	12 604	63,94
Nieużytki	446	2,26
Grunty leśne	4 350	22,07
Grunty zabudowane i zurbanizowane w tym:	850	4,31
Grunty pod wodami	1463	7,42

Powierzchnia gminy Prabuty wynosi 19 713 ha. Rozkład gruntów na terenie gminy determinuje główne funkcje gminy jako rolniczej przestrzeni produkcyjnej. W strukturze użytkowania gruntów zdecydowanie przeważają użytki rolne, które łącznie zajmują 12 604 ha czyli niespełna 64 % powierzchni gminy. Grunty leśne zajmują powierzchnię 4350 ha co stanowi 22 % ogólnej powierzchni gminy. Gmina Prabuty charakteryzuje się niskim udziałem gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, łącznie te tereny zajmują 4,3% powierzchni gminy. W centralnej części gminy położone jest miasto Prabuty, sieć osadnicza w granicach obszaru wiejskiego gminy jest rozproszona.

Mienie komunalne w Mieście i Gminie Prabuty

- Grunty

W roku 2021 gruntów w mieście i gminie sprzedano 2,76 ha (o 0,5 ha więcej niż w roku 2020), zaś nabyto 0,51 ha.

Na dzień 31.12.2021r. powierzchnia gruntów komunalnych na terenie miasta i gminy wynosiła 695,75 ha. Powierzchnia gruntów komunalnych sukcesywnie się zmniejsza. Średnia sprzedaż gruntów to ok. 2 ha na rok.

- Drogi

W obrębie miasta zajmują pow. 16,6851 ha, co odpowiada długości łącznej 17,1 km.

Na obszarze wiejskim zajmują pow. 260,1890 ha, co odpowiada długości łącznej 265,5 km.

Łączna wartość dróg wynosi 45 153 211,00 zł

- Kanalizacja deszczowa

Kanalizacja deszczowa, w skład której wchodzi 250 szt. studzienek i 16145 m.b. przewodów rurowych w mieście i w gminie, oszacowana jest na wartość 1.583.954 zł.. Oczyszczalnia ścieków – 5 469 764,00 zł.. Wodociągi i kanalizacja sanitarna – 15.326.938 zł.

- Oświetlenie

Długość okablowania sieci oświetlenia ulicznego wynosi 50,7 km (+700 m.), z czego w granicach miasta 43,7 km i w obszarze wiejskim 7 km. Łączna liczba punktów oświetlenia to 1078 (+16): w granicach miasta 793 i gminy 285.

Łączna wartość oświetlenia ulicznego wynosi 14.090.858 zł.

- **Obiekty ogólnodostępne** oddane w trwałe zarząd, dzierżawę lub użyczenie jednostkom organizacyjnym: Prabuckiemu Centrum Kultury i Sportu*, Ochotniczemu Strażom Pożarnym**, Miejsko – Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej***

a) na obszarze Gminy zajmują pow. 6,4042 ha, na które składają się:

- plaża miejska nad jez. Dzierżgoń w Julianowie oraz plaża nad jez. Sowica w Stańkowie*
- miejsce do kąpieli nad jez. Dzierżgoń w Rodowie Małym*
- Szkoła Podstawowa im. Kresowian w Rodowie 14
- Szkoła Podstawowa Obrzynowie 37
- Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Trumiejkach 42 z oddziałem przedszkolnym w Kołodziejach
- remizy w Jakubowie, Obrzynowie, Kołodziejach, Szramowie, Laskowicach, Trumiejkach, Sypanicy Prabutach**,
- świetlice wiejskie w Trumiejkach, Kleczewie i Laskowicach***

b) w Mieście – 13,4723 ha, w tym:

- Stadiony rekreacyjno-sportowe przy ul. Polnej oraz przy ul. Kuracyjnej*
- Niepubliczne Przedszkola „Bratek” przy ul. Mickiewicza 3 oraz „Miś Uszatek” przy ul. Kopernika 2
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Obrońców Westerplatte przy ul. Obrońców Westerplatte 11 / Grunwaldzkiej 6
- boisko wielofunkcyjne „Orlik” przy ul. Sportowej
- park przy ul. Parkowej*
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna przy ul. Łąkowej 42
- Boisko do siatkówki (b. kort) przy ul. Legionów*
- Prabuckie Centrum Kultury i Sportu przy ul. Łąkowej 22
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy ul. Łąkowej 24
- stadion piłkarski MKS „Pogoń” Prabuty przy ul. Jagiełły 34*
- place zabaw przy ul. Łąkowej, Wojska Polskiego, Chodkiewicza, Kopernika, Mickiewicza, Obrońców Westerplatte*
- Kościółek Polski (Izba Pamiątek) przy ul. Zamkowej 8*
- zabytkowe wodociągi miejskie pod Rynkiem*
- ruiny zamku biskupów pomezzańskich przy ul. Mazurskiej*
- była remiza Ochotniczej Straży Pożarnej przy ul. Reymonta 4 w Prabutach (obecnie Placówka Wsparcia Dziennego)***

Łączna wartość w/w obiektów wynosi 17.151.272 zł.

- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

W administracji Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Prabutach znajdują się budynki komunalne (gminne):

- a) mieszkalne w budynkach 100% gminnych – 5 941,46 m²
- b) garaże – 1 464,07 m²
- c) pomieszczenia gospodarcze - 3 424,86 m²
- d) lokale użytkowe - 3 596,59 m²
- e) lokale mieszkalne gminne we wspólnotach – 11 386,25 m²

Ogółem zasób komunalny liczył 25 812,23 m²

Wartość szacunkowa budynków gminnych wynosi 31 500 000,00 zł.

- Nieruchomości Przedsiębiorstwa Wodociągów, Kanalizacji i Ciepłownictwa „PEWIK” Sp. z o.o. w Prabutach

Wartość mienia wynosi łączną kwotę 14 680 742,07 zł., wg wykazu poszczególnych grup środków trwałych:

- a) grunty, w tym wodociągi – 791,- zł., kanalizacja/oczyszczalnia – 82.646,18zł., ciepłownictwo – 207.811,40zł. czyli razem 291.248,58zł.,
- b) budynki, w tym wodociągi – 1 323 285,24zł., kanalizacja/oczyszczalnia – 370.785,67zł., ciepłownictwo 605 246,47zł. czyli razem 1 928 531,71zł.
- c) budowle, w tym wodociągi – 4.989 994,09zł., kanalizacja/oczyszczalnia – 5 496 760,05zł., ciepłownictwo – 1.974.207,64zł. czyli razem 12 460 961,78zł.

- Nadzór właścicielski Miasta i Gminy bezpośrednio obejmuje:

- siedzibę Urzędu w Prabutach przy ul. Kwidzyńskiej 2
- Brama Kwidzyńska przy ul. Kwidzyńskiej 1 z wyłączeniem wystawy im. Wernera Zebrowskiego*,
- świetlice Wiejskie w Grodźcu, Sypanicy, Górowychach, Obrzynowie, Gilwie, Kołodziejach, Szramowie, Jakubowie, Gontach.
- mosty i wiadukty oraz przepusty i przyczółki.

- Sprzedaże lokali i budynków mieszkalnych i użytkowych.

W roku 2021 na terenie miasta i gminy sprzedano 9 lokali mieszkalne (spadek o 15) i 1 garaż.

- Uzyskane dochody:

- sprzedaży mienia komunalnego – 1 326 941,30 zł (268 tys. mniej niż w 2020)
- opłat z wieczystego użytkowania i trwałych zarządów- 46 503,47 zł
- przekształcenia i wykupy prawa użytkowania wieczystego w prawo własności – 34 214,37 zł
- czynszów najmu i dzierżawy – 91 380,05 zł
- administracji cmentarzy komunalnych – 154 753,58 zł
- wpłat z służebności przesyłu – 3 563,00 zł

- Udziały

- Bank Spółdzielczy w Prabutach – 4 500,00 zł
- Towarzystwo Budownictwa Społecznego spółka z o.o. w Kwidzynie – 2 404 700,00 zł (+500 tys. zł)
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Prabutach – 50 000,00 zł.
- Zakład Gospodarki Odpadami w Gilwie Małej – 2 269 500,00 zł.
- Przedsiębiorstwo Wodociągów, Kanalizacji i Ciepłownictwa „PEWIK” Sp. z o.o. w Prabutach – 6 245 400,00 zł.
- Społeczne Inicjatywy Mieszkaniowe – 3 000 000,00 zł

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Prabutach zarządza prawie 50 000 m² (49 549 m²) mieszkań z czego 27 560 m² (55,62 %) właścicielami są osoby fizyczne. ZGM zarządza również prawie 4000 m² (3 931) m² lokali użytkowych z czego własnością osób fizycznych jest 1787 m². Gmina systematycznie zbywa lokale mieszkalne i użytkowe. Ilość sprzedanych lokali zależy od siły nabywczej mieszkańców i zamożności najemców. Spółdzielnia Mieszkaniowa w Prabutach posiada w swoich zasobach 27 238 m² mieszkań, w tym 12 940 m² w wyodrębnionej własności. Własnościowe lokatorskie prawo własności to 12 572 m², Lokatorskie prawo do lokalu to 3 607 m². Obiekty komunalne, należące do wspólnot jak również budynki spółdzielni mieszkaniowych oraz budynki indywidualne są stopniowo odnawiane. Jednak w znacznej większości wymagają modernizacji zarówno w kwestii termomodernizacji, jak i poprawy stanu technicznego, estetyki elewacji i wymiany części urządzeń sieciowych (mediów). Obecnie w zasobie gminy liczba mieszkań komunalnych wynosi 398. Złożono 54 wnioski na mieszkanie komunalne z zasobów gminy.

6. Działalność gospodarcza

Działalność gospodarczą na terenie Miasta i Gminy Prabuty na koniec 2021 roku prowadziło 1175 podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON. Zdecydowana większość podmiotów działała w sektorze prywatnym 1106 podmiotów, w sektorze publicznym działało 69 podmiotów. Zarejestrowanych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na koniec 2021 roku było 729. Nowo zarejestrowanych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą było 65 (14 mniej niż w 2020 roku), swoją działalność zakończyło (wyrejestrowanych z rejestru CEIDG) 30 przedsiębiorców (6 mniej niż w roku poprzednim). Na terenie Miasta i Gminy Prabuty dominują małe i średnie podmioty gospodarcze. Pod względem wielkości zatrudnienia działało 1142 podmioty zatrudniające 0-9 osób, 28 podmiotów zatrudniających od 10-49 oraz 5 podmiotów zatrudniających powyżej 50 osób. W podziale na sekcje gospodarki najwięcej podmiotów funkcjonowało w obszarze przemysłu i budownictwa - 327, oraz w sekcji handlu – 237 podmiotów.

7. Jakość i warunki życia mieszkańców – stan podstawowej infrastruktury

7.1. Wodociągi i kanalizacja

Zarządcą sieci wodociągowej i kanalizacyjnej jest Przedsiębiorstwo Wodociągów, Kanalizacji i Ciepłownictwa „PEWIK” Sp. z o.o.

Gmina Prabuty jest zwodociągowana w 95,6%, odpowiednio na obszarze miasta 99,9% i na obszarze wiejskim 87,3%. Czynna sieć wodociągowa ma długość 192,3 km, a liczba przyłączy w 2020 roku była równa 2200 (+ 47 do roku 2020).

Mieszkańcy gminy Prabuty zaopatrywani są w wodę pitną z czterech ujęć wody, które znajdują się w Prabutach (3 studnie), Grażymowie (1 studnia), Pałatykach (1 studnia) i w Sypanicy (1 studnia).

Stacja uzdatniania wody w Prabutach zlokalizowana jest przy ul. Kwidzyńskiej. Woda ujmowana z utworów czwartorzędowych poprzez trzy studnie głębinowe (ok. 80 m. głębokości) jest poddana procesowi uzdatniania – na filtrach wypełnionych złożem kwarcowym i złożem katalitycznym. Proces uzdatniania opiera się na naturalnych procesach bez dozowania środków chemicznych. Po filtracji woda trafia do zbiornika retencyjnego wody czystej, a następnie pompowana jest do sieci wodociągowej. Poza stacją uzdatniania wody w Prabutach na terenie gminy działają SUW Sypanica, SUW Grażymowo, SUW Stańkowo.

Urządzenia całej infrastruktury wodociągowej znajdują się w dobrym stanie, wymagają jedynie niezbędnego utrzymania, bieżących remontów i napraw. Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy była sukcesywnie realizowana dzięki staraniom władz gminy w tym zakresie, a możliwości ujęć wody pozwalają na zaopatrzenie w wodę praktycznie wszystkich chętnych.

Na terenie gminy Prabuty, w ramach gospodarki wodno – ściekowej, skanalizowane zostało miasto Prabuty oraz miejscowości: Stańkowo, Raniewo, Kleczewo, Grodziec i Pólko. Ogółem z sieci kanalizacyjnej korzysta 61,2% mieszkańców gminy. Długość sieci kanalizacyjnej wynosiła w 2021 roku 32,2 km, a liczba przyłączy prowadzące do budynków zamieszkania i zbiorowego zamieszkania była równa 880 (+2). Gospodarka wodno – ściekowa w części rozproszonej zabudowy gminy rozwiązywana jest poprzez, oczyszczalnie przydomowe i szamba. Łącznie na terenie gminy znajdują się 542 zbiorniki bezodpływowe, 150 oczyszczalni przydomowych i 1 stacja zlewna. Na terenie gminy Prabuty funkcjonują 3 oczyszczalnie ścieków. Do oczyszczalni ścieków przy ul. Warmińskiej w Prabutach dostarczane są ścieki z terenu objętego systemem kanalizacji, w ramach aglomeracji Prabuty oraz terenów pozbawionych kanalizacji, za pomocą wozów asenizacyjnych. Miejscowości Grodziec i Pólko posiadają odrębne systemy kanalizacji zakończone oczyszczalniami ścieków.

7.2. Gospodarka odpadami komunalnymi

W 2021 roku wprowadzono zmiany w systemie gospodarki odpadami komunalnymi celem wprowadzenia zmian było dążenie do: uszczelnienia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, prowadzenia selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła”, zmniejszenia ilości odpadów komunalnych kierowanych na składowiska, zwiększenia liczby nowoczesnych instalacji do odzysku, całkowitego wyeliminowania nielegalnych składowisk odpadów, prowadzenia właściwego sposobu monitorowania postępowania z odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości, jak i prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, dążenie do wprowadzenia obiegu zamkniętego w gospodarce odpadów komunalnych. Dla terenu miasta i gminy Prabuty obowiązuje regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Prabuty. Zgodnie z regulaminem właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania, a odbierający do selektywnego odbierania odpadów.

Zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych zebranych z terenu miasta i gminy Prabuty zapewnia RIPOK Gilwa Mała – Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o., Gilwa Mała 8.

Na terenie gminy Prabuty, przy ul. Koszarowej 1 w Prabutach, działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych PSZOK, obsługujący mieszkańców całej gminy.

Do PSZOK mieszkańcy mogą bezpłatnie oddawać selektywnie zebrane odpady komunalne takie jak: papier, szkło, tworzywa sztuczne, metal, opakowania wielomateriałowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, opakowania po chemikaliach, przeterminowane leki, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady biodegradowalne, zużyte baterie i akumulatory, zużyte świetlówki, popiół, gruz, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku odpady komunalne z budynków niezamieszkałych były zbierane na podstawie indywidualnych umów podpisanych z podmiotem wpisanym do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych i były to: Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych STARKOM sp. z o.o.; Przedsiębiorstwo Usług Sanitarnych „PUS” sp. z o.o.; PUPH „Caro” sp. z o.o.; Przedsiębiorstwo Usług Miejskich „PUM”.

Od 1 lipca 2019 do 30.06.2022 roku odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych realizowany jest przez Przedsiębiorstwo Usług Miejskich „PUM” sp. z o.o. z Grudziądza. Umowa zawarta na okres 3 lat.

Rada Miejska w Prabutach zdecydowała o zmianie metody naliczania opłaty oraz wysokości stawek od stycznia 2021 roku.

Stawki wysokości opłat obowiązujące w 2021 roku wynosiły: 23,00 zł od osoby lub 46,00 zł od osoby w przypadku stwierdzenia niewywiązywania się z obowiązku selektywnego oddawania odpadów komunalnych.

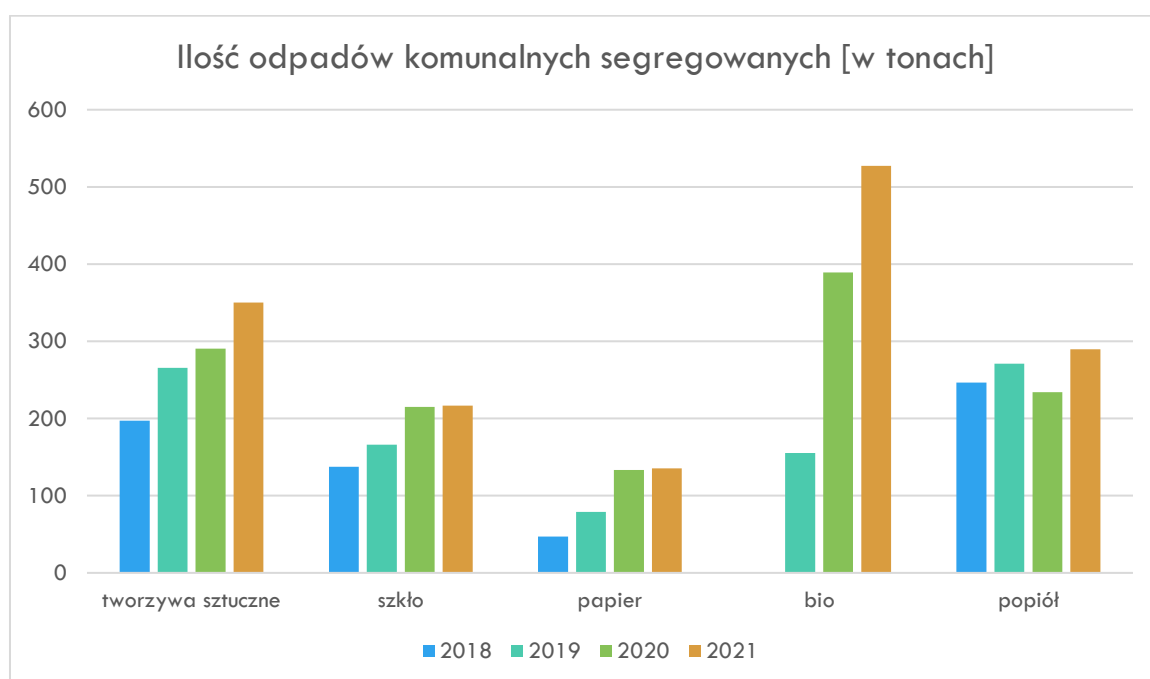
Utrzymano ulgę dla właścicieli domów jednorodzinnych kompostujących wszystkie wytworzone bioodpady na terenie nieruchomości w przydomowym kompostowniku. Po zmianie metody naliczania opłaty, naliczanie ulgi również zostało zmienione i wynosi 2,00 zł od osoby.

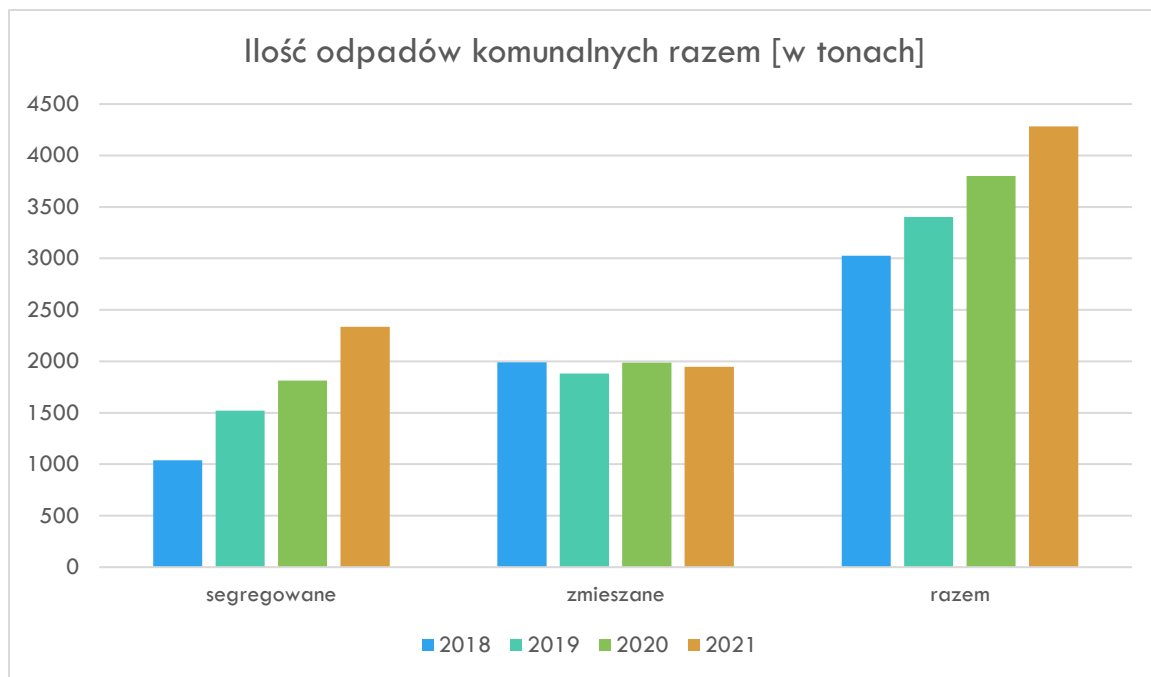
W 2021 roku łącznie zebrano 3 963,65 ton odpadów komunalnych (wzrost o 4,3% do 2020 roku) w tym:

- 1 947,26 ton zmieszanych odpadów (spadek o 2,2%)
- 2 016,14 ton segregowanych odpadów (wzrost o 11,2%) z czego 422,96 ton odebranych zostało z PSZOK – spadek o 23,3% (zużyte opony – 22,84 ton; BIO – 72,02 ton; odpady wielkogabarytowe – 118,64 ton; elektroodpady – 24,96 ton, odpady budowlane – 167,85 ton; pozostałe – 16,64 ton).

Osiągnięte przez Miasto i Gminę Prabuty poziomy recyklingu w 2020 roku wyniosły:

- poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania – 14% (35% max.);
- poziom recyklingu przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, opakowań wielomateriałowych – 31% (wymagany poziom 20% min.);
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 78% (wymagany poziom 70% min.).
- Poziom składowania – 29%

- Ilość właścicieli od których zostały odebrane odpady komunalne: 4 312
- Ilość mieszkańców na terenie miejskim (zgodnie z ewidencją ludności) 8 129
- Ilość mieszkańców na terenie wiejskim (zgodnie z ewidencją ludności) 4 244
- Ilość mieszkańców na terenie miejskim (zgodnie ze złożonymi deklaracjami) 5 812
- Ilość mieszkańców na terenie wiejskim (zgodnie ze złożonymi deklaracjami) 3 843

Bilans Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Mieście i Gminie Prabuty w 2021 roku

- Koszty roczne odbioru odpadów komunalnych przez firmę PUM wyniosły – 970 655 zł
- Koszty roczne utylizacji odpadów komunalnych w ZUO Gilwa Mała wyniosły – 1 393 706 zł
- Pozostałe koszty związane z utylizacją i transportem odpadów – 25 161 zł
- Zakup pojemników i worków na segregację odpadów – 101 640 zł
- Pozostałe wydatki – 392 207 zł

RAZEM – 2 883 369 zł.

- Wpłaty bieżące – 2 761 030 zł
- Wpłaty zaległe – 99 378 zł
- Zwroty - 8 315 zł
- Sprzedaż elektroodpadów i złomu z PSZOK-a – 5 806 zł
- Koszty upomnień i odsetki – 25 470 zł

RAZEM - 2 883 369 zł

7.3. Energetyka, gazyfikacja i ciepłownictwo

Dystrybucją energii elektrycznej w Polsce zajmują się lokalni Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych (OSD). Operatorem Systemu Dystrybucyjnego sieci elektroenergetycznej wyznaczonym przez Urząd Regulacji Energetyki na terenie gminy Prabuty jest spółka ENERGA-OPERATOR Sp. z o.o. Oddział w Gdańsku.

Źródłem zasilania gminy w energię elektryczną są główne punkty zasilania (GPZ Mikołajki Pomorskie i GPZ Susz).

Przez teren miasta i gminy Prabuty nie przebiegają linie elektroenergetyczne przesyłowe najwyższych napięć.

Na terenie Gminy Prabuty znajdują się linie elektroenergetyczne o łącznej długości 395 km. Na terenie gminy znajduje się 3 km linii napowietrznych wysokiego napięcia 110 kV. Długość łączna linii średniego napięcia na terenie gminy wynosi 175 km, w tym 15 km wykonane jest w technologii kablowej, natomiast sieć niskiego napięcia liczy 217 km, w tym 55 km sieci kablowej. Na terenie gminy Prabuty usytuowanych jest 127 stacji transformatorowych SN/nN słupowe oraz 4 stacje wewnętrzne.

Stan techniczny linii elektroenergetycznych wysokiego, średniego i niskiego napięcia na terenie miasta i gminy Prabuty oceniany jest jako dobry.

Długość linii elektroenergetycznych na terenie miasta i gminy Prabuty

Linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia	napowietrzne	3 km
Linie elektroenergetyczne średniego napięcia	napowietrzne	160 km
	kablowe	15 km
Linie elektroenergetyczne niskiego napięcia	napowietrzne	162 km
	kablowe	55 km
Łączna długość		395 km

Ponadto na terenie gminy Prabuty na rzece Liwa funkcjonują 2 elektrownie wodne MEW o mocach 55kW (Młynisko) oraz 45kW (Nowy Młyn).

Gmina Prabuty jest częściowo zgazyfikowana – głównie miasto Prabuty. Na terenie miasta Prabuty budowę urządzeń i sieci gazowych oraz ich eksploatację prowadzi przedsiębiorstwo Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Gdańsku. Obszar powiatu kwidzyńskiego zasilany jest w gaz ziemny wysokometanowy z krajowego systemu sieci gazowych, gazociągami wysokiego ciśnienia relacji Włocławek-Wybrzeże. Redukcja ciśnienia gazu z wysokiego na średnie odbywa się w stacji redukcyjno-pomiarowej pierwszego stopnia zlokalizowanej w miejscowości Rakowiec. Rozprowadzenie gazu do gminy Prabuty odbywa się poprzez system sieci gazowych wysokiego i średniego ciśnienia. Gaz ziemny doprowadzony jest do miasta Prabuty, natomiast miejscowości wiejskie gminy nie są zgazyfikowane.

Na terenie miasta Prabuty eksploatowana jest jedna stacja redukcyjno-pomiarowa pierwszego stopnia zlokalizowana w Prabutach przy ul. Kisielickiej oraz dwie stacje redukcyjno-pomiarowe drugiego stopnia. Na terenie miasta i gminy Prabuty eksploatowane są również następujące sieci gazowe i przyłącza:

•sieć gazowa wysokiego ciśnienia - łączna długość 10133 m;

- sieć gazowa średniego ciśnienia – łączna długość 4089 m;
- sieć gazowa niskiego ciśnienia – łączna długość 20166 m;
- 8 przyłączy gazowych średniego ciśnienia o łącznej długości 144 m;
- 544 przyłącza gazowe niskiego ciśnienia o łącznej długości 6324 m.

Zaspokajanie potrzeb ciepłych odbiorców na terenie miasta i gminy Prabuty odbywa się w oparciu o:

- miejski system ciepłowniczy eksploatowany przez Przedsiębiorstwo Wodociągów, Kanalizacji i Ciepłownictwa „PEWIK” Sp. z o.o. w Prabutach, obsługujący budynki użyteczności publicznej, placówki handlowe i usługowe oraz wielorodzinne budynki mieszkalne (osiedla Jagiełły, Ogrodowa, Stare Miasto).
- lokalny system ciepłowniczy eksploatowany przez ECO Malbork Sp. z o.o., obsługujący Szpital Specjalistyczny w Prabutach i obiekty mieszkalne zlokalizowane przy ul. Kuracyjnej i Sanatoryjnej.
- kotłownie przemysłowe
- lokalne kotłownie gazowe, olejowe lub węglowe
- indywidualne źródła i urządzenia grzewcze na paliwa stałe, ciekłe lub gazowe oraz elektryczne urządzenia grzewcze.

Miejski system ciepłowniczy eksploatowany przez Przedsiębiorstwo Wodociągów, Kanalizacji i Ciepłownictwa „PEWIK” Sp. z o.o. w Prabutach pracuje w oparciu o miejską ciepłownię gazowo-olejową będącą własnością spółki i zlokalizowaną przy ul. Ogrodowej 15. System ciepłowniczy zaopatruje w energię ciepłą (ogrzewanie budynków i centralne przygotowanie ciepłej wody użytkowej) następujące grupy odbiorców:

- wielorodzinne budynki mieszkalne;
- obiekty użyteczności publicznej;
- placówki handlowe i usługowe.

Lokalny system ciepłowniczy eksploatowany przez ECO Malbork Sp. z o.o. w Malborku pracuje w oparciu o kotłownię węglowo-olejową zlokalizowaną przy ul. Sanatoryjnej 2. Lokalny system ciepłowniczy zasila obiekty Szpitala Specjalistycznego w Prabutach oraz obiekty mieszkalne położone przy ulicach Kuracyjna i Sanatoryjna.

Kotłownie lokalne zaopatrują odbiorców w głównie w ciepło do ogrzewania budynków oraz w przypadku części obiektów również na potrzeby przygotowania ciepłej wody użytkowej. Kotłownie te dostarczają ciepło do następujących grup odbiorców na terenie miasta i gminy Prabuty:

- obiekty w sektorze usług publicznych – placówki oświatowe oraz inne obiekty użyteczności publicznej;
- wielorodzinne budynki mieszkalne;
- placówki handlowe i usługowe;
- drobne zakłady produkcyjno-usługowe.

Część obiektów użyteczności publicznej dysponuje lokalnymi źródłami ciepła o łącznej mocy wynoszącej około 0,84 MW, opalanych gazem ziemnym. Budynki wielorodzinne wspólnot mieszkaniowych oraz innych administratorów eksploatują kotłownie gazowe o mocy zainstalowanej na poziomie 0,4 MW. W sektorze handlu i usług największe źródła ciepła zlokalizowane są w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „MEDICUS” ul. Łąkowa 33, w obiektach po Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”, które są źródłami opalanych gazem ziemnym. Lokalne kotłownie pracujące na potrzeby pozostałych odbiorców stanowią w większości źródła niewielkie (o mocy poniżej 100 kW) (Biedronka, Dino, PoloMarket, stacja Orlen).

Oddzielną grupę odbiorców na terenie miasta i gminy Prabuty stanowią zakłady przemysłowe i produkcyjno-usługowe dysponujące własnymi kotłowniami produkującymi ciepło do celów grzewczych (centralne ogrzewanie i wentylacja), przygotowania c.w.u. oraz na potrzeby technologiczne. Większymi producentami ciepła na własne potrzeby (ogrzewanie hal produkcyjnych oraz pomieszczeń biurowych i socjalnych, przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz w przypadku części zakładów) do celów technologicznych w sektorze przemysłowym miasta i gminy Prabuty są:

- Remontowa Hydroster System Sp z o.o. kotłownia gazowo – olejowa.
- Drewno Palety Transport Międzynarodowy BGW Sp. z o.o. ul. Wojska Polskiego 21 (kotłownia opalana drewnem);
- Orbit One Sp. z o.o. ul. Wojska Polskiego 18 i 20 (kotłownia opalana gazem ziemnym i węglem kamiennym).
- WH Technologies Sp. z o.o. ul. Pusta 3c (kotłownia olejowa).

Odbiorcy zasilani ze źródeł indywidualnych stanowią największą pod względem wielkości potrzeb ciepłych grupę odbiorców ciepła na terenie miasta i gminy Prabuty. Zapotrzebowanie na moc cieplną danej grupy odbiorców stanowi ponad 63% całkowitego zapotrzebowania w skali gminy. Największy wkład w strukturę potrzeb ciepłych analizowanej grupy odbiorców wnoszą budynki jednorodzinne (46% całkowitego zapotrzebowania w skali gminy). Dana grupa odbiorców ogrzewana jest głównie przy wykorzystaniu indywidualnych urządzeń grzewczych na paliwa stałe (węgiel i koks), gaz ziemny oraz w niewielkim stopniu olej opałowy. Część odbiorców wyposażona jest w kotły 2-funkcyjne umożliwiające dostawę ciepła na potrzeby c.o. oraz przygotowanie c.w.u. W pozostałej grupie odbiorców przygotowanie ciepłej wody użytkowej dla potrzeb gospodarstw domowych realizowane jest w sposób indywidualny przy wykorzystaniu energii elektrycznej (termy i ciśnieniowe podgrzewacze pojemnościowe), paliw gazowych (podgrzewacze gazowe typu przepływowego), zasobników połączonych z trzonami kuchennymi i innych urządzeń na paliwo stałe. Potrzeby ciepłe budownictwa wielorodzinnego w około 4% pokrywane są ze źródeł indywidualnych. Dana grupa odbiorców obejmuje zarówno budynki starsze wiekowo nie posiadające instalacji c.o. (wyposażone w piece kaflowe lub ogrzewane elektrycznie), jak również budynki nowe (z okresu od 1992 r.) wyposażone w indywidualne 2-funkcyjne kotły gazowe. Szacuje się, że w grupie odbiorców na terenie miasta i gminy Prabuty objętych dostawą ciepła ze źródeł indywidualnych występuje następująca struktura zaopatrzenia w energię cieplną:

- źródła na paliwa stałe: węgiel, koks - ok. 64%;
- OZE (biomasa, systemy solarne i inne) - ok. 8%;
- źródła olejowe - ok. 2%;
- źródła gazowe (gaz ziemny i gaz płynny LPG) - ok. 20%;
- energia elektryczna i inne - ok. 6%.

7.4. Drogownictwo i komunikacja

Przez obszar gminy i miasta Prabuty nie prowadzą żadne drogi krajowe. Na obszarze gminy krzyżują się trzy drogi wojewódzkie: droga wojewódzka nr 521 (Kwidzyn- Prabuty – Iława) przecinająca gminę z zachodu na wschód, na której skupia się główne natężenie ruchu drogowego w gminie, droga wojewódzka nr 522 (Górki – Prabuty – Trumieje – Sobiewola) przecinająca gminę z północy na południe i droga wojewódzka nr 520 (Prabuty – Kamieniec) w układzie zachód – wschód. Drogi te stanowią główną oś układu drogowego gminy i tej części powiatu kwidzyńskiego. Generują one zarówno ruch lokalny jak i tranzytowy. Łączna długość dróg wojewódzkich na terenie gminy Prabuty wynosi 42 km. Odcinki dróg wojewódzkich nr 520 Obrzynowo – Granica Województwa (4 km) jest w złym stanie technicznym. W 2021 roku ZDW przeprowadziło naprawy nawierzchni dróg wojewódzkich nr 520 i 522 na łącznej długości ok. 7 km.). Uzupełnieniem podstawowej sieci drogowej są drogi powiatowe (52,5 km) i gminne (1 22,6 km). Drogi powiatowe na terenie gminy Prabuty tworzą podstawowy układ sieci drogowej, gdyż łączą one większe miejscowości na terenie gminy z drogami wojewódzkimi i siedzibą gminy. Są to drogi o nawierzchni bitumicznej oraz gruntowe. Stan techniczny dróg i obiektów mostowych jest zróżnicowany, od zadowalającego do stanu złego, wymagającego wykonania robót remontowych, zabiegów konserwacyjnych – remontowych i modernizacyjnych.

Drogi powiatowe na terenie gminy:

- nr 3206G Prabuty – Orkusz – (Trzciano)
- nr 3223G Kołodzieje – Pólko – (Babięty)
- nr 3211G Obrzynowo – (Bronowo)
- nr 3145G Obrzynowo – Jakubowo – Pachutki
- nr 3147G Antonin – Rodowo – (Stążki)
- nr 3215G Rodowo – Górowychy – Popówko
- nr 3114G Trumiejki – Grodziec – (Pławty)
- nr 3143G Kamienna – Gdakowo – (Wilczewo)
- nr 3146G Jakubowo – (Dworek)
- nr 3221G Grodziec – (Jawty)
- nr 3218G Raniewo – Kleczewo – Stary Kamień

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym nie zaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służącym miejscowym potrzebom z wyłączeniem dróg wewnętrznych. Drogi gminne (1 22,6 km) w przeważającej części posiadają nawierzchnię gruntową (84,6 km), drogi o nawierzchni twardej mają łącznie długość 38 km.

W 2021 roku na terenie Miasta i Gminy Prabuty zostały zmodernizowane:

- droga gminna Laskowice – Trzciano (do granicy gminy) – 1,3 km
- ul. Cisowa – 0,3 km
- droga dojazdowa do gruntów rolnych w Sypanicy (kierunek Kałdowo) – 0,9 km

Przez teren gminy Prabuty przebiegają dwie linie kolejowe: nr 9 i nr 218. Linia kolejowa nr 9 (Magistrala E65) łącząca Warszawę z Gdynią, ze stacją w Prabutach i przystankiem osobowym w Gdakowie, jest obecnie zmodernizowana (w 2021 roku PKP zakończyło gruntowną modernizację dworca kolejowego wraz z jego otoczeniem). Linia kolejowa nr 218 Prabuty – Kwidzyn, na której obecnie odbywa się wyłącznie ruch pociągów towarowych.

7.5. Telekomunikacja

Gmina Prabuty znajduje się w zasięgu wszystkich działających na terenie Polski operatorów telefonii komórkowej. Modernizacji i rozbudowy wymaga infrastruktura internetowa, zwłaszcza na terenach wiejskich.

7.6. Usługi dla ludności

Sieć usług podstawowych w gminie jest wystarczająca. Do podstawowych usług należą placówki pocztowe, apteki, placówki bankowe i bankomaty, stacje PKP, stacje benzynowe, świetlice, boiska sportowe, sale gimnastyczne, baza noclegowa, restauracje.

Zestawienie placówek obsługi ludności przedstawiono w tabeli poniżej.

RODZAJ OBIEKTU	LICZBA	LOKALIZACJA
Placówki pocztowe	1	Prabuty ul. Warszawska
Paczkomaty	3	Prabuty, ul. Jagotty, ul. Jagiełły, ul. Pusta
Banki	3	Prabuty, ul. Kwidzyńska, ul. Kraszewskiego, ul. B. Prusa
Agencje Bankowe	1	Prabuty, ul. Daszyńskiego
Bankomaty	5	Prabuty, ul. Kraszewskiego x 2, ul. B. Prusa, ul. Kwidzyńska, ul. Jagiełły.
Apteki	3	Prabuty, ul. Łąkowa x2, ul. Malborska
Stacje benzynowe	3	Prabuty, ul. Jagiełły, ul. Malborka, ul. Kwidzyńska
Stacje PKP	2	Stacja Prabuty, przystanek osobowy Gdakowo
Świetlice/Placówki wsparcia dziennego	14	Gilwa, Gonty, Górowychy, Grodziec, Jakubowo, Kleczewo, Kołodzieje, Laskowice, Obrzynowo, Rodowo, Sypanica, Szramowo, Trumiejki, Prabuty
Sale gimnastyczne	5	Prabuty, ul. Obrońców Westerplatte, Grunwaldzka, Szkolna, Rodowo, Trumiejki
Boiska sportowe	14	Prabuty, ul. Jagiełły, ul. Kuracyjna, ul. Polna, Gdakowo, Gonty, Kołodzieje, Laskowice, Obrzynowo, Rodowo, Stańkowo, Stary Kamień, Sypanica, Szramowo, Trumiejki
Baza noclegowa	11	Prabuty, ul. Malborska, ul. Rypińska, Górowychy, Laskowice x2, Sypanica, Kołodzieje x3, Rodowo Małe x2.
Restauracje/ bary	8	Prabuty, ul. Malborska, ul. Daszyńskiego x2, ul. Legionów, ul. Jagiełły, ul. Warszawska, ul. Ogrodowa, Kołodzieje
Łądownisko sportowo - rekreacyjne	1	Stary Kamień

8. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest ważnym zadaniem własnym Gminy, zaliczanym do obszaru przeciwdziałania i zapobiegania degradacji życia społecznego. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prabutach jest jednostką, powołaną do realizacji zadań pomocy społecznej w gminie Prabuty.

Siedziba M-GOPS Prabuty znajduje się w Prabutach, przy ul. Łąkowej 24.

Według stanu na 31.12.2021 r. w M-GOPS Prabuty zatrudnionych było 49 osób.

Do głównych zadań Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prabutach należy prowadzenie całokształtu spraw w zakresie pomocy społecznej, a w szczególności na:

- tworzeniu warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawami świadczeń,
- pracy socjalnej, jako działalności zawodowej skierowanej na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, oraz tworzenie warunków do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin.

Przy realizacji zadań Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prabutach współpracuje m.in. z Urzędem Miasta i Gminy w Prabutach, Powiatowym Urzędem Pracy w Kwidzynie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym w Kwidzynie, Kuratorami Zawodowymi Rodzinnymi i społecznymi, Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej „MEDICUS” Prabuty, Komisariatem Policji w Prabutach, szkołami, parafią św. Wojciecha w Prabutach, Bankiem Żywności w Tczewie.

Przy M-GOPS Prabuty działa **Stowarzyszenie na rzecz pomocy osobom ubogim**. Środki zebrane ze składek członkowskich i pozyskane od sponsorów są wykorzystywane na zapomogi w formie pieniężnej i rzeczowej dla osób w trudnej sytuacji materialno – bytowej i zdrowotnej.

Powody udzielania pomocy rodzinom

Powody udzielania pomocy i wsparcia	Liczba rodzin ogółem
UBÓSTWO	457
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	449
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	319
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO W TYM RODZINY NIEPEŁNE - OGÓŁEM	386
BEZROBOCIE	213
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA I OCHRONY WIELODZIELNOŚCI	223
ALKOHOLIZM	42
BEZDOMNOŚĆ	27
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	20
ZDARZENIA LOSOWE	2
NARKOMANIA	1
PRZEMOC W RODZINIE	1

Liczba rodzin i liczba osób korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2017	1 120	2 868
2018	1 015	2 646
2019	842	1 926
2020	837	1 956
2021	900	1 785

W 2021 r. M-GOPS wypłacił na realizację świadczeń z pomocy społecznej fundusze na:

1. **ZASIŁKI STAŁE:** 183 osoby, kwota 950 258,00 zł.
2. **zasiłki okresowe** – 320 rodzin, kwota 679 031 zł (+ 24 tys. zł do 2020 r.)
3. **zasiłki celowe i w naturze** – 828 osób (- 261 do roku 2020), kwota 858 832 (- 181 304 zł do roku 2020).

Zmiany w latach 2018 – 2021 liczby osób i wysokości wypłaconych zasiłków celowych i w naturze.

Rok	Liczba osób	Kwota
2018	127	91 378
2019	426	393 972
2020	1099	1 040 136
2021	828	858 832

4. **schronienie** – Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje poprzez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych. W 2021 r. M-GOPS udzielił schronienia (pomocy w pokryciu opłaty za pobyt w schronisku) 18 osobom (-5 osób do 2020 r.), na łączną kwotę 261 544,00 zł.

Liczba osób i koszt pobytu osób bezdomnych w schroniskach						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób	30	32	24	21	23	18
Kwota w zł	234 562	254 853	242 945	281 435	269 224	261 544

M-gops w Prabutach posiada porozumienie dotyczące umieszczania osób bezdomnych z gminy Prabuty ze Stowarzyszeniem na rzecz osób Bezdomnych AGAPE: oddział w Borowym Młynie - schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, oddział w Nowym Stawie - schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, oddział w Sztumie – schronisko dla osób bezdomnych, oddział w Szawaldzie – schronisko dla osób bezdomnych.

5. **usługi opiekuńcze** – w zakresie pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawowej opieki higienicznej zaleconej przez lekarza, pielęgnacji oraz zapewnieniu kontaktów z otoczeniem. W 2021 r. z ww. formy pomocy skorzystało: 76 osób (+5 osób), Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi objętych było 8 osób (o dwie więcej niż w roku poprzednim).

Liczba osób objętych pomocą w postaci usług opiekuńczych w latach 2018 - 2021				
	2018	2019	2020	2021
Liczba osób	70	88	71	76

6. **posiłek** - tą formą pomocy objęto 400 osób w tym 371 dzieci. Ponadto wypłacono zasiłki celowe dla 442 osób na kwotę 471 386,00 zł.

7. **DOM POMOCY SPOŁECZNEJ** – opłata za pobyt mieszkańca gminy: 27 osób, kwota 894 018 zł.

Liczba osób i koszt pobytu mieszkańców gminy w DPS					
	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób	28	25	27	26	27
Koszt w zł	810 119	824 414	854 162	851 035	894 018

W 2021 r. opieką **asystentów rodziny** w ramach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018r, poz. 998 ze zm.) objęte były 23 rodziny (2 rodziny więcej w porównaniu do 2020 roku).

Liczba świadczeń z podziałem na rodzaj w latach 2017 - 2021					
	Liczba świadczeń				
Świadczenia opiekuńcze	2017	2018	2019	2020	2021
Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem, w tym:	5 524	5 479	5 812	5 809	6 139
Świadczenie pielęgnacyjne	612	617	676	687	839
Specjalny zasiłek opiekuńczy	641	705	638	615	454
Świadczenia opiekuńcze ogółem	6 777	6 801	7 126	7 111	7 432

Kwota świadczeń z podziałem na rodzaj w latach 2017 - 2021

	Kwota świadczeń w zł				
Świadczenia opiekuńcze	2017	2018	2019	2020	2021
Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem, w tym:	845 172	866 565	1 099 980	1 253 186	1 323 659
Świadczenie pielęgnacyjne	857 525	903 391	1 068 152	1 256 066	1 642 531
Specjalny zasiłek opiekuńczy	331 224	373 543	393 353	378 513	279 100
Świadczenia opiekuńcze ogółem	2 033 921	2 143 499	2 561 485	2 887 765	3 245 290

Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku

Rok	Kwota w zł
2017	2 123 743,80
2018	2 099 347,57
2019	2 029 644,57
2020	1 777 536,35
2021	1 716 922,24

Świadczenia wychowawcze (500+)

Do dnia 31.12.2021 świadczenia wychowawcze wypłacono na kwotę 13 212 627 zł. W 2021 realizowano okres zasiłkowy 2019-2021.

W ocenie M-GOPS Prabuty wprowadzenie programu 500+ na wszystkie dzieci zmniejszyło liczbę osób korzystających z pomocy społecznej. Liczba osób pobierających zasiłek stały pozostaje na zbliżonym poziomie, 183 osób w 2021 roku, 185 osób w 2020 roku, 179 osób w 2019 r., 185 osób w 2018r.

Utrzymuje się coroczna tendencja wzrostu w przypadku przydzielenia zasiłku okresowego co pokazuje tabela poniżej

Rok	Liczba rodzin
2017	269
2018	237
2019	289
2020	312
2021	320

Fundusz alimentacyjny

W 2021 r. z pomocy w formie **funduszu alimentacyjnego** na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2018r. ze zm.) skorzystało 78 rodzin (- 1 do roku 2020) 580 646,00 zł.

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2017 - 2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Ogólna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	782 905,00	703 196,00	626 980,00	597 320,00	580 646,00

Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego w latach 2017 - 2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin	109	96	83	79	78

Liczba osób (dzieci) korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w latach 2017 - 2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób (dzieci)	172	152	135	126	124

Wyraźna, wieloletnia, tendencja spadkowa liczby rodzin korzystających ze świadczenia w postaci funduszu alimentacyjnego wynika głównie z faktu przekroczenia kryterium dochodowego osób i rodzin korzystających z tej formy pomocy. Dodatkowym czynnikiem jest zmiana miejsca zamieszkania świadczeniobiorców wyjeżdżających poza gminę Prabuty oraz fakt terminowego płacenia alimentów przez osoby zobowiązane do alimentacji. Realizacją zadań (przyjmowanie wniosków, wydawanie decyzji, postępowanie z dłużnikami alimentacyjnymi) w 2021 r. w M-GOPS Prabuty zajmowało się dwóch pracowników.

Dodatki mieszkaniowe - w 2021 r. objętych było 187 gospodarstw domowych dodatkami mieszkaniowymi (wypłacono kwotę 461 008,00 zł.

Dodatki energetyczne – w 2021r. wypłacono na łączną kwotę 3 107,00 zł. Dodatkiem energetycznym objętych było 23 gospodarstwa domowe.

Aktywność projektowo – konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:

- Uchwałą nr IV/14/2018 Rady miejskiej w Prabutach z dnia 18 grudnia 2018 roku ustanowiono wieloletni program osłonowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 w związku z faktem przyjęcia przez Radę Ministrów uchwały w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023, przygotowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W 2020 roku z tego programu w formie posiłku skorzystało łącznie 400 osób, w tym 371 dzieci.

- W 2021 roku realizowany był rządowy program: Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, współpracujących z 18 rodzinami z terenu miasta i gminy Prabuty.

- od grudnia 2020 roku do III 2023 realizowany jest projekt pn. „Aktywnie w Gminie Prabuty” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa 6 Integracja, Działanie 6.2. Usługi społeczne, Poddziałanie 6.2.2 Rozwój usług społecznych. W ramach tego projektu do marca 2023 roku realizowane będą zadania: Klub Seniora OAZA, Placówka Wsparcia Dziennego „Centralna Kuźnia Młodych”, warsztaty wzmacniające kompetencje wychowawcze, wsparcie w opiece i podnoszenie kompetencji opiekunów osób zależnych, usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania. Całkowita wartość projektu wynosi 4 123 606,75.

Pełne dane dot. działalności Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zawarte są w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

9. Ochotnicza Straż Pożarna

Niezmiennie do roku poprzedniego na terenie Miasta i Gminy Prabuty w 2021 roku działało 7 Ochotniczych Straży Pożarnych: Miejska Ochotnicza Straż Pożarna w Prabutach, Ochotnicza Straż Pożarna w Jakubowie, Ochotnicza Straż Pożarna w Kołodziejach, Ochotnicza Straż Pożarna w Obrzynowie, Ochotnicza Straż Pożarna w Sypanicy, Ochotnicza Straż Pożarna w Szramowie, Ochotnicza Straż Pożarna w Trumiejkach

W 2021 roku do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego włączonych były trzy (+1) OSP z terenu Miasta i Gminy Prabuty (MOSP Prabuty, OSP Sypanica oraz OSP Kołodzieje). Strażacy z Ochotniczych Straży Pożarnych uczestniczyli w zabezpieczaniu zdarzeń drogowych, pożarach, usuwaniu połamanych drzew i innych miejscowych zagrożeniach. Łącznie jednostki OSP wyjechały do 239 zdarzeń (o 23 wyjazdów mniej niż w 2020 roku). Zgłoszonych było łącznie 19 fałszywych alarmów (o 7 więcej niż w 2020 roku). Do największej ilości zdarzeń ratowniczo – gaśniczych (łącznie 154 – tj. o 23 wyjazdów mniej niż w 2020 r.) wyjeżdżała Miejska Ochotnicza Straż Pożarna w Prabutach.

Jednostka	Pożary			Miejscowe zagrożenia			Alarmy fałszywe			Ogółem wyjazdy		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
MOSP Prabuty	59	68	50	71	99	91	2	10	13	132	177	154
OSP Kołodzieje	12 (1)	31 (1)	14	13 (1)	14	24	0	0	3	25 (2)	35 (1)	41
OSP Trumiejki	7 (1)	19 (1)	4 (1)	3	4	1	0	0	0	10 (1)	23 (1)	5 (1)
OSP Sypanica	3	7	9	12	7	13	0	2	1	15	16	23
OSP Obrzynowo	5	5	6	6	4	4	0	0	1	11	9	11
OSP Jakubowo	1	0	1	2	1	2	0	0	1	3	1	4
OSP Szramowo	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1
RAZEM	87 (2)	131 (2)	85 (1)	108 (1)	129	135	2	12	19	197 (3)	262 (2)	239 (1)

„()” – liczba wyjazdów poza teren własnego działania OSP.

10. Służba zdrowia

W 2021 roku na terenie Miasta i Gminy Prabuty działały 2 przychodnie.

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus” zlokalizowany w Prabutach przy ul. Łąkowej 33. NZOZ „Medicus” oferuje kompleksową opiekę zdrowotną: konsultacje lekarzy pierwszego kontaktu, opiekę pielęgniarek i położnych rodzinnych, lekarzy specjalistów oraz zabiegi rehabilitacyjne i fizykoterapię. Dodatkowo placówka ta uczestniczy w realizacji profilaktycznych programów zdrowotnych. Realizowane są umowy zawarte z NFZ oraz wykonywane są świadczenia komercyjne. Przychodnia działała od poniedziałku do piątku w godzinach 7:30 – 18:00. W dni powszednie po godzinie 18, nocną oraz świąteczną opiekę zdrowotną dla mieszkańców miasta i gminy Prabuty w przypadku nagłego zachorowania, pogorszenia stanu zdrowia, gdy nie ma objawów sugerujących zagrożenie życia lub w przypadku zgonu osoby usługi świadczy Szpital Zdrowie w Kwidzynie.

W NZOZ „Medicus” w ramach Podstawowej Opieki Zdrowotnej przyjmowało 8 lekarzy, pracowało 8 pielęgniarek (3 w terenie) oraz położna. W NZOZ „Medicus” działa 9 poradni specjalistycznych (Reumatologiczna, Neurologiczna, Ginekologiczno – położnicza, Alergologiczna, Logopedyczna, Gabinet USG, Otolaryngologiczna, Okulistyczna oraz Poradnia rehabilitacyjna).

- Centrum Medycyny Rodzinnej Prabuty – Katarzyna Dymek – zlokalizowany w Prabutach przy ul. Jagiełły 26A. Placówka oferuje kompleksową opiekę zdrowotną: konsultacje lekarza pierwszego kontaktu, lekarzy specjalistów oraz zabiegi rehabilitacyjne i fizykoterapię. Wykonywane są głównie świadczenia komercyjne, lekarz pierwszego kontaktu realizuje umowę zawartą z NFZ. Przychodnia działała od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 – 18:00.

- W niedużej odległości od centrum Prabut (2 km) znajduje się Szpital Specjalistyczny, który posiada jedną z największych kubatur budynków szpitalnych w województwie pomorskim. Szpital został zakwalifikowany do systemu podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (PSZ), zwany popularnie siecią szpitali. Szpital zapewnia pacjentom usługi zdrowotne z zakresu chorób płuc i gruźlicy. W 2020 roku w Szpitalu Specjalistycznym w Prabutach w okresie od marca 2020 roku funkcjonował oddział COVID, w którym przeznaczonych było 48 łóżek dla pacjentów chorujących na COVID-19.

11. Oświata, Kultura, Turystyka

11.1 Oświata

System oświaty na terenie Miasta i Gminy Prabuty funkcjonuje poprzez cztery obwody szkolne, ponadto w mieście funkcjonują dwa przedszkola niepubliczne oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych.

Aktualna sieć szkolnictwa podstawowego, zaspokaja rzeczywiste zapotrzebowania społeczne. Zgodnie z prognozą demograficzną systematycznie zmniejsza się liczba dzieci w wieku szkolnym i niezbędnym będzie stałe dostosowanie sieci placówek oświatowych do zmian demograficznych i prawnych.

Znaczącą potrzebą jest również kontynuacja prac remontowo – modernizacyjnych wewnątrz budynków połączona z rozbudową bazy sportowej. Reforma systemu edukacji zapoczątkowana w 2016 roku oraz zmiany cywilizacyjne wymagają stałego doposażania szkół w nowoczesne środki dydaktyczne.

SIEĆ PUBLICZNYCH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH PROWADZONYCH PRZEZ MIASTO I GMINĘ PRABUTY

Nazwa szkoły	Adres siedziby szkoły, adres innych lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych	Granice obwodu szkoły
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Obrońców Westerplatte w Prabutach	ul. Obrońców Westerplatte 11, 82-550 Prabuty	Prabuty, Gąski, Gonty, Grażymowo, Julianowo, Kałdowo, Kleczewo, Laskowice, Orkusz, Raniewo, Stańkowo, Stary Kamień, Stary Młyn, Sypanica, Szramowo
	ul. Grunwaldzka 6, 82-550 Prabuty	
	Oddział Przedszkolny (5-6 latki), ul. Obrońców Westerplatte 11, 82-550 Prabuty	
Szkoła Podstawowa w Obrzynowie	Obrzynowo 37, 82-550 Prabuty	Obrzynowo, Jakubowo, Pachutki, Stańkowo
	Oddział Przedszkolny Obrzynowo 8, 82-550 Prabuty	
Szkoła Podstawowa im. Kresowian w Rodowie	Rodowo 14, 82-550 Prabuty	Rodowo, Antonin, Gdakowo, Gonty, Górowychy, Górowychy Małe, Julianowo, Kamienna, Laskowice, Orkusz, Rodowo Małe, Sypanica, Szramowo
Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Trumiejkach	Trumiejki 42, 82-550 Prabuty	Trumiejki, Gilwa, Grodziec, Kołodzieje, Kowale, Pilichowo, Pólko
	Oddział Przedszkolny, Kołodzieje 35, 82-550 Prabuty	

	Liczba dzieci			Liczba oddziałów			Liczba sal lekcyjnych			Dożywianie (obiady/dzień)		
	SP 2 Prabuty											
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
ul. Obrońców Westerplatte 11	576	523	510	27	25	25	31	28	28	311	133	120
ul. Grunwaldzka 6	203	231	231	11	12	12	13	13	13			
Oddz. Przedszkolny	18	20 (5-6 latki)	20 (5-6 latki)	1	1	1	1	1	1			
	SP Obrzynowo											
SP	69	70	70	7	7	7	7	7	7	56	34	34
Oddz. przedszkolny	11	18	18	1	1	1			1			
	SP Rodowo											
SP	90	91	91	8	10	10	10	10	10	49	34	34
Oddz. Przedszkolny	32	32	32	2	2	2			2			
	SP Trumiejki											
SP	123	121	121	8	8	8	10	10	10	134	95	95
Oddz. Przedszkolny (Kołodzieje)	20	22	22	1	1	1			1			

11.2 Biblioteka

Na terenie Miasta i Gminy Prabuty działa Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Prabutach mieszcząca się przy ul. Łąkowej 42.

Biblioteka na koniec 2021 roku miała w swoich zasobach 21 101 woluminów. Wszystkie pozycje są wprowadzane do katalogu bibliotecznego SOWA, który jest dostępny dla czytelnika. W 2021 roku biblioteka zatrudniała 3 pracowników. W 2021 roku czynnych czytelników 575. Wypożyczonych zostało 9 548 książki.

11.3 Działalność kulturalna i sportowa

Na terenie Miasta i Gminy Prabuty zadania z zakresu rozwoju kultury i sportu realizuje Prabuckie Centrum Kultury i Sportu. Organizuje imprezy dla mieszkańców całej gminy, takie jak: koncerty, występy dziecięce, konferencje, konkursy artystyczne oraz zawody i turnieje sportowe. Z uwagi na sytuację epidemiczną wywołaną koronawirusem Prabuckie Centrum Kultury i Sportu ograniczyło swoją działalność kulturalną w 2021 roku w znaczny sposób. Od wiosny 2021 roku PCKiS w ograniczonym trybie związanym z pandemią COVID-19 prowadził swoją działalność do końca roku zostały przeprowadzone m.in. imprezy i turnieje sportowe (w tym: Biegi uliczne Liwa Cup, Rowerowy Rajd Pamięci Kresowian, Bieg Dookoła gminy Cober Cup, 4 finały wojewódzkie w unihokeja, turnieje w siatkówkę, siatkówkę plażową, koszykówkę 3 osobową, piłkę nożną halową. Prowadzone były przedstawienia i animacje dla dzieci, wystawy lokalnych artystów, Prabucka Noc Muzeów, konkursy

tematyczne, koncerty z cyklu Viva Musica oraz imprezy plenerowe takiej jak Lwy Artystycznie czy Senioriada, pod koniec roku odbyło się przed Konkatedrą Śpiewanie kolęd.

Ponadto w ramach funkcjonowania PCKiS prowadzone są koła zainteresowań dla dzieci młodzieży i dorosłych: zajęcia wokalne, nauka gry na gitarze, spotkania z planszówkami, zajęcia szachowe i warcabowe, zajęcia artystyczne dla dorosłych, zajęcia rytmiczne dla najmłodszych, zajęcia fitness dla dorosłych, zajęcia taneczne, zajęcia rzeźbiarskie oraz zajęcia teatralne (w okresach, w których zajęcia mogły być prowadzone ze względu na obostrzenia epidemiczne).

PCKiS administruje również obiekty na terenie Miasta i Gminy Prabuty: miejsce rekreacyjne – plaża nad jeziorem Sowica; miejsce rekreacyjne/kąpielisko - plaża nad jeziorem Dzierzgoń w Julianowie; miejsce rekreacyjne – plaża nad jez. Dzierzgoń w Rodowiu Małym; Park Miejski w Prabutach; place zabaw – ul. Chodkiewicza, Wojska Polskiego, Kisielicka, Obrońców Westerplatte, Kopernika, Mickiewicza; skatepark – ul. Legionów; stadion sportowy – rekreacyjny w Sanatorium; stadion Miejski – ul. Jagiełły; stadion sportowy – ul. Polna; dirtpark – ul. Parkowa/Park Miejski; Miejska Hala Sportowa – ul. Obrońców Westerplatte; boisko wielofunkcyjne Orlik – ul. Sportowa

Ponadto na terenie gminy funkcjonują obiekty rekreacyjne na terenach wiejskich, plac zabaw NIVEA przy ul. Jagiełły, Ośrodek Jeździecki w Julianowie, a także tor motocrossowy i tor do wyścigów wraków znajdujący się przy ul. Przemysłowej w Prabutach.

11.4 Turystyka

Turystyka stanowi jedną z nielicznych dziedzin, w której wzrost wpływów przekłada się na tworzenie realnych miejsc pracy. W związku z powyższym, pożądanym jest dalszy rozwój turystyki na terenie miasta i gminy Prabuty. Istnieją realne szanse by stała się ważnym instrumentem polityki lokalnej. Należy jednak zauważyć, że na obszarze około 1/3 powierzchni gminy znajdują się rozległe przestrzennie formy ochrony przyrody. Z tego tytułu obowiązują określone zakazy, które wynikają z Uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego oraz ustawy o ochronie przyrody.

Największe możliwości zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego występują nad jeziorami: Dzierzgoń (miejscowości: Rodowo Małe, Górowychy, Julianowo, Jakubowo), Orkus (Orkus, Sypanica), jezioro Grażymowskie – Zachodnie (Kołodziej). Rzeka Liwa posiada duży potencjał dla turystyki kajakowej, ale z uwagi na istniejące w ostatnich latach niskie stany wody, możliwy jest w ograniczonym zakresie.

Do najcenniejszych obiektów zabytkowych w Mieście i Gminie Prabuty zalicza się:

- Konkatedra pod wezwaniem św. Wojciecha w Prabutach
- Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja Apostoła
- Fontanna Rolanda
- Brama Miejska – Brama Kwidzyńska z salą wystawową im. Wernera Zebrowskiego
- Zabytkowe murowane wodociągi z lat 1726 – 1730
- Kaplica pw. Najświętszej Marii Panny – tzw. Kościół Polski
- Ruiny Zamku Biskupów Pomezzańskich – z makietami zabudowań dawnego Riesenburga i zamku
- Kościół filialny pw. św. Anny w Gdakowie
- Kościół parafialny pw. Matki Boskiej Anielskiej w Obrzynowie
- Kościół Parafialny pw. św. Stanisława Kostki w Rodowie
- Kościół Parafialny pw. Trójcy Przenajświętszej w Trumiejkach.

Na terenie gminy Prabuty w 2021 roku funkcjonowały następujące obiekty noclegowe: gospodarstwo agroturystyczne Górowychy, gospodarstwo agroturystyczne ROMSTO w Sypanicy, gospodarstwo agroturystyczne Figlówka w Laskowicach, gospodarstwo agroturystyczne – Stanisław Anders w Kołodziejach, pokoje gościnne Bajka, Wodna Farma w Kołodziejach. Coraz bardziej popularne stają się wynajęcia prywatnych domków letniskowych zlokalizowanych głównie wokół jezior Dzierzgoń i Orkusze.

Rozwój turystyki powinien opierać się na wykorzystaniu walorów i zasobów przyrodniczych poprzez działania:

- utrzymanie, rozbudowę i budowę infrastruktury rekreacyjnej głównie na terenach o największym potencjale dla rozwoju turystyki
- utrzymanie i dalszy rozwój sieci szlaków turystycznych w gminie
- wytyczenie nowych tras turystycznych pieszych i rowerowych łączących miejscowości o największym potencjale turystycznym w jednolity system, z odpowiednią ekspozycją na najciekawsze walory przyrodnicze i kulturowe.

11.5 Organizacje pozarządowe

Zasady współpracy gmin z organizacjami pozarządowymi określa ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W 2021 roku funkcjonowało 36 organizacji pozarządowych (w tym 1 fundacja). Pomoc Gminy dla organizacji funkcjonuje na zasadzie pomocniczości finansowej (dotacje) oraz w formach pozafinansowych. Do współpracy o charakterze pozafinansowym należy zaliczyć przede wszystkim: możliwość korzystania przez organizacje z miejsc dla prowadzenia działalności kulturalnej i sportowej; wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności; udzielanie wsparcia merytorycznego organizacjom pozarządowym przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy Prabuty; promocję działalności organizacji pozarządowych i innych podmiotów.

Trzeci sektor w Mieście i Gminie Prabuty reprezentują liczne organizacje działające m.in. w sferach: kultury, sportu, aktywizacji lokalnej społeczności, turystycznej, czy pielęgnowania tradycji.

Wykaz organizacji pozarządowych z terenu Miasta i Gminy Prabuty działających w 2021 roku według rejestru organizacji pozarządowych w powiecie kwidzińskim:

1. Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych
2. Liga Obrony Kraju Koło w Prabutach
3. Polski Związek Niewidomych Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności
4. Prabuckie Stowarzyszenie Gospodarcze
5. Klub Miłośników Motocykli Ciężkich „Blues”
6. Polski Związek Emerytów i Rencistów
7. Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Rodowo
8. Prabuckie Stowarzyszenie Kresowiaków
9. Prabuckie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
10. Prabuckie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Ubogich
11. Szpital Prabuty – Wspólne Dobro
12. Polski Związek Wędkarski Koło w Prabutach

13. Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne Prabuty – Riesenburg
14. Obrzynowskie Stowarzyszenie Kulturalne
15. Koło Gospodyń Wiejskich w Obrzynie
16. Stowarzyszenie Właścicieli Lasów Prywatnych „Dolne Powiśle”
17. Prabuckie Stowarzyszenie Lotnicze AVIATOR
18. Stowarzyszenie Sportów Extremalnych w Prabutach
19. Stowarzyszenie Relaxed Crew
20. Kwidzyński Ochotniczy Szwadron Kawalerii im. 6 Pułku Ułanów Kaniowskich w Julianowie
21. Stowarzyszenie Szkółka Wędkarska SOWICA
22. Polski Związek Chodowców Gołębi Poczтовых oddział w Prabutach
23. Stowarzyszenie Sportów Walki Berserker Prabuty
24. Prabuckie Stowarzyszenie Miłośników Spalin
25. Stowarzyszenie ArtLandia Plus w Gontach
26. Stowarzyszenie „Kuźnia pozytywnych zmian”
27. Miejski Klub Sportowy „Pogoń” Prabuty
28. Prabuckie Towarzystwo Koszykówki „GRYF – VECRO” Prabuty
29. Stowarzyszenie Sportów off-road Prabuty „MOTOCROSS TEAM PRABUTY”
30. Gminny Klub Sportowy WOJTAS
31. Klub Jeździecki Julianowo
32. Amatorski Klub Bokserski Polonia Prabuty
33. Bike Club Prabuty
34. Kwidzyńskie Stowarzyszenie Sportowo – Kolekcjonerskie „GWARD” oddział Prabuty
35. Akademia Sportu „Lwy” Prabuty
36. Fundacja MIODNE ŻYCIE

Wszystkie jednostki opierają działalność na społecznej pracy swoich członków oraz pomocy mieszkańców Miasta i Gminy Prabuty. Celem ich działalności jest kształtowanie pozytywnych cech charakteru, upowszechnianie kultury, historii regionu, kultury fizycznej, sportu, rekreacji oraz promocja i organizacja wolontariatu.

12 Działalność Rady miejskiej w Prabutach

Z uwagi na wprowadzenie od marca 2020 roku stanu epidemii COVID-19 prace w komisjach stałych Rady Miejskiej były ograniczone. Praca Rady Miejskiej odbywała się przede wszystkim podczas wspólnych posiedzeń komisji stałych oraz sesji Rady Miejskiej, które od marca 2020 roku do czerwca 2021 roku odbywały się w sali Prabuckiego Centrum Kultury i Sportu pozostałe w Sali konferencyjnej Urzędu Miasta i Gminy Prabuty.

W Radzie Miejskiej w Prabutach obecnie działa 6 komisji stałych:

- Komisja Rewizyjna (składająca się z 5 radnych, przewodnicząca komisji – Dorota Tomaszewska, w 2021 roku odbyły się 3 posiedzenia komisji)
- Komisja Gospodarcza, Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Przeciwpowodzi (składająca się z 8 radnych, przewodniczący komisji – Krzysztof Adamkiewicz, w 2021 roku odbyły się 4 posiedzenia komisji)
- Komisja Oświaty, Kultury, Sportu, Turystyki i Młodzieży (składająca się z 7 radnych, przewodnicząca komisji – Małgorzata Woch, w 2021 roku odbyły się 4 posiedzenia komisji)
- Komisja Zdrowia, Opieki Socjalnej i Mieszkaniowej (składająca się z 6 radnych, przewodnicząca komisji – Lucyna Maj, w 2021 roku odbyło się 7 posiedzeń komisji)
- Komisja Rolnictwa i Ochrony Środowiska (składająca się z 5 radnych, przewodniczący komisji – Zbigniew Kondel, w 2021 roku odbyły się 3 posiedzenia komisji)
- Komisja Skarg, Wniosków i Petycji (składająca się z 5 radnych, przewodniczący komisji – Tomasz Chodowiec, w 2021 roku nie było posiedzeń komisji).

W 2021 roku odbyło się 18 posiedzeń wspólnych komisji stałych Rady Miejskiej w Prabutach.

Przedmiot działania poszczególnych komisji stałych i zakres zadań komisji doraźnych określa Rada.

W 2021 roku Przewodniczącym Rady był Włodzimierz Jan Wiśniewski.

W 2021 roku Rada Miejska w Prabutach obradowała na 16 sesjach, na których podjęto 97 uchwał w różnych sprawach.

Obrady sesji Rady Miejskiej w Prabutach są nagrywane – zapis obrad jest na nośniku danych, który stanowi załącznik do protokołu i dokumentację archiwalną. Prace Rady Miejskiej dokumentacja archiwalna, protokoły oraz prowadzone na żywo transmisje z obrad są dostępne poprzez portal mieszkańca: <https://prabuty.esesja.pl/>